

ERDÉLYI SZÓLVÁNY

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA 1., Disztér 2. tp. Budapes

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadóhivatal: *Oradea—Nagyvárad, Str. Reg. Carol 5.*
(volt Szilágyi Dezső-ucca) — Telefon 27
Előfizetési árak: *Belföldön: egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lejt.*
Magyarországon: Egész évre 60 P, félévre 30 P, negyedévre 15 P.
Cs. cs. azaz ére 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A munkásmozgalmakra ostrom-állapottal felel a kormány

Szombatra virradó éjjel a képviselőházban s a szenátusban is keresztülhajsolták a kivételes törvényt

A petroleumvidékek és a vasuti műhelyek munkásai inséges helyzetükben követelő magatartásra keseredtek. A petroleumvidéken a vállalatok egy kollektív szerződésbeli intézkedést szegtek meg, mikor több munkást elbocsátottak. Ebből nagyobb mozgalom lett, a nyugtalanság és izgalom fokozódott.

A kormány azzal reagált erre, hogy pénteken délután törvényjavaslatot nyújtott be az ostromállapotról. Súlyosabb büntető minősítéseket állapított meg s a rendzavaró esetekre a hadbírókat tette ítélező hatóságokká. Ez volt az ostromállapotos törvénytervezet, amelyet szombatra virradó éjjel a képviselőház már meg is szavazott.

A visszavágás tulságosan komornak látszik. De ha a kormány csak e komorság révén véli a rendet fenntarthatónak, hát azt is szempontnak el lehet fogadni. A rend fenntartása végtére is közérdek. Csak hogy valamit mégis meg kell jegyeznünk. Az ostromállapotos intézkedéseket szegény és éhező tömegek megijesztésére hozzák törvénybe ilyen hirtelen szigorúsággal. Eppen olyan sürgősen azonban gondoskodni kellene arról is, hogy a küzködő éhség felé szorított munkások igazát is felkarolják. A kollektív szerződéseket ne sértsek meg, s az inséget ne szaporítsák a vállalatok elbocsátásokkal és bérlevonásokkal.

Ha a munkásellenes haszonvadászattal szemben sürgős és célszerű intézkedések történnek, azzal mégis inkább eloszlatják a nyugtalanságot és izgalmat, mint az ostromállapottal.

A parlament rendkívül érdekesítő üléséről a következő tudósítást kaptuk.

Mironescu belügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt elő.

A kiszivárgott előzetes hírek miatt a képviselőház nagy izgatottsággal fogadta Mironescu belügyminisztert, aki pénteken délután, nyomban a jegyzőkönyv felolvasása után, megjelent a szószéken. Egyetlen szakaszból álló törvényjavaslatot terjesztett elő, s annak a soron kívüli letárgyalását kérte. A törvényjavaslat a következőket tartalmazza:

A kormány felhatalmazást kap arra, hogy bármikor, amikor szükségesnek látja, hat hónapot meg nem haladó időtartamra általános, vagy részleges ostromállapotot hirdessen ki. Az ostromállapot idejében elkövetett hivatalos személy elleni vétségek, sértések, vagy tettlegességek — az ezekre vonatkozó törvények alapján kiróható legnagyobb büntetéssel sújtandók.

s ezenkívül a polgári jogoknak 2—5 évre való megvonásával. Visszaesés esetén a jogmegvonás időtartamának maximuma rováendő ki, testi sértések esetén a meglévő törvények alapján kiszabható büntetéseken kívül a polgári jogoknak 1—3 évre való felfüggesztése is kiróható.

Azon redóletek áthágása, amelyeket az

ostromállapotot elrendelő törvény alapján és keretei között bocsájtottak ki, katonai vagy polgári hatóságok, 15 naptól egy évig terjedhető börtönbüntetését von maga után. A börtönbüntetéssel egyidejűleg kiróható a polgári jogok felfüggesztése is, 6 hónaptól 2 évig terjedhető időre. Visszaesés esetén a bíróság köteles a jogmegvonást két évre kimondani.

Azok a perek, amelyeket az ostromállapot alatt a katonai bíróságok előtt kezdtek meg, ugyane bíróság hatáskörében maradnak, a jogerős ítéletig. Az ostromállapotot bármikor megszüntetheti a kormány, a kihirdetési dekrétumban megjelölt határidő előtt is, szükség esetén újra életbe léptethető, de csak a kihirdetéstől számított hat hónapot meg nem haladó időtartamra.

Hat hó letelével az ostromállapot megszűnik, esetleges választások idejére az ostromállapot felfüggesztetik.

Pan Halipa miniszter lemondott a törvényjavaslat miatt.

A javaslat felolvasása rendkívül izgalmat váltott ki a képviselőházban, s miáltal a képviselők egy része a bizottsági tárgyalásokra vonult vissza, a folyosón és büfében izgatott csoportok tanácskoztak a javaslat valószínű indokairól és az egyes pártok várható állásfoglalásáról.

A bizottságban hosszas és igen heves vita folyt. A javaslatnak Vajda, Mironescu és Mirto keltek védelmére, vele szemben pedig felvonultak csaknem az összes politikai pártok szónokai, akik az első időben határozottan ellene foglaltak állást, de miután a kormány arról biztosította az ellenzékét, hogy ostromállapot kihirdetése idegen kezek alatt szított forradalmi hangulat elfojtására szükséges,

lassanként lehiggadtak a kedélyek és a nagyobb román pártok részint a javaslat megszavazása mellett nyilatkoztak, részint a felelősségnek a kormányra való hártásával, nem nyilatkoztak kifejezetten ellene. A bizottsági tárgyalások alatt állandóan újabb értesülések szivárogtak ki a folyosóra a pártoknak a kérdéssel szemben tanúsított magatartásáról és különös élénkséggel kommentálták a javaslatl szemben ellenséges kormánypárti megnyilatkozásokat.

Szenzációt keltett, hogy Pan Halippa, Bessarábia minisztere, miután megtapsolt néhány, a javaslat ellen hangoztató beszédet, elővett egy iv papírosra, ráírta, hogy amennyiben e javaslatból törvényt tesz, kénytelen lemondani és átadta lemondását Vajdának. Az ellenzéki hangulat oly erős volt a többségi pártban is, hogy Vajda szükségesnek látott összehívni egy többségi értekezletet, amelyen természetesen lehangolták a javaslat ellenségeit.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

Ujra a Nyugat és a Kelet között

(S.) Minduntalan olvassuk, hogy itt is, ott is, de mindig Erdélynek magyarok lakta vidékein földműveseket s más küzködő egyszerű embereket tartóztattak le azért, mert magyar nyelvű kommunista lapok olvasásán érték őket.

A magát liberálisnak és demokratának nevező államrendet jobban aligha jellemzi valami, mint az, amit ez az intézkedés jelent. Akármilyen szempont is irányítja. Ha a sajtószabadság nevében történik, hogy ezek a lapok akadálytalanul megjelenhetnek s az államrend érdekében az, hogy a szervezkedő, lapotlvasó kommunisták a börtönbe kerülnek, — akkor nyilvánvaló, hogy itt valahol ellentmondás és hazugság rejtőzködik. Ha ezek a lapok viszont csak azért élveznek nagyobb szabadságot, mint az olvasók, mert magyarul jelennek meg s így azt a célt is szolgálják, hogy a magyarokat általában egymás ellen izgassák, a kommunista magyarok felé pedig a lépésvessző szerepét játsszák, — úgy ez külön dicsőségére válik a liberális és demokratikus szabadságnak. Ha pedig ezeknek a lapoknak érdeme az, hogy a Romániába szakadt magyar nép előtt gyűlöletes színben tüntetik fel Magyarországot, a magyar kultúrának az anyaföldjét, ugyanakkor azonban becsületes kisebbségi és polgári alapon csak pusztá rokon-szenvet mutatni e felé az ország felé már ügyészi vádak tárgya és sajtóhajsza alapja szokott lenni, — ez alighanem ennek a „szabadság-rendszernek“ betetőzése volna.

Akárhogy is van azonban, annyi bizonyos, hogy ezek az egyre szaporodó magyar nyelvű heti és napilapok irányítják az erdélyi magyar tömegek elégedetlenségét, ennek a forradalmi áramlatnak a sodrába.

Ezen a tényen s mindazon, ami ebből következik és még következni fog, keveset változtat az, hogy ezeknek a lapoknak a kiadói szinte kivétel nélkül egyszerű üzleti szempontok vezetnek.

Ahogy tiz-tizenöt évvel ezelőtt kitűnő üzlet volt az a lap-politika, amely a nagy történelmi változást nem akarta semmiképpen sem tudomásul venni és minden ponton a teljes tagadás álláspontjára helyezkedett, úgy most — a jelek szerint — annak van a konjunktúrája, ha a magyar tömegeknek a mindent elsöprő kommunista világforradalom biztatásával szolgálnak vigasztaló és erősítő italt naponta vagy hetenként a jölvezetett sajtóvendéglők és szemfüles lappincérek.

A kérdés lényegében mégis csak az, hogy ennek az erdélyi magyar népnek mi az érdeke? Javát szolgálja-e az, hogy számbeli kisebbségének a nagy terhével a vállás a forradalmi front első sorában harcoljon? Harcoljon pedig egy olyan forradalomért, amely még a győzelme esetén is ezen a földön a számára mást

mint újfélé másodrendűséget nem hozhatna. Okos-e az, ha a természeti erőként ható nemzeti kapcsolatokat felőrölni, vagy csak gyöngíteni engedi egészen távoli és bizonytalan, egész világok sorsától függő célokért. — amikor viszont ezeknek a nemzeti erőknél a mozgatója és gazdasági kiaknázása egészen közeli előnyöket, égető kérdések meglepően gyors megoldását is hozhatja?

Célszerű-e az amúgy is sokszorosan és kegyetlenül ostromolt magyar közösségek ellen új támadási lehetőségeket nyitni s könnyűvé tenni akár egyenesen a nyugati közvélemény előtt is annak a hirdetését, hogy itt tulajdonképpen nem nemzeti követelésekről van szó, hanem törekvésekről, amelyek az egyre gyorsabban haladó evolúció ütemét akarják megzavarni?

Bizonyára lesznek azonban a magyarellenes magyarnyelvű lapok olvasói között sokan olyanok, akikre ezeknek a felvetett kérdéseknek a megfontolásai nem hatnak. Olyanok, akik nem akarják észrevenni azt a feltűnően jóakaratu elnézést sem, aminek ez a mozgalom s ezek a törekvések addig örvendenek, amíg csupán a magyar társadalomban okoznak zavarokat. Akik nem veszik észre azt, hogy a francia közmondás poharában akarnak forradalmat csinálni, amikor a maguk paraszti nacionalizmusokban megingathatatlan erdélyi román tömegek közé ékelten gyöngítik a magyar nép nemzeti, tehát egyuttal gazdasági és kulturális ellenállását. Akik nem látják, hogy bizonyos magyarul is beszélni való elemeket, amelyek ebben a mozgalomban sokszor vezető szerepet játszanak, más érdekek, más célok, más életideálok hevitene, mint a sokkal egyszerűbb életcélú magyar lelket.

Ezeket, ha csupán utat és igazságot, mai inségükben biztatást kereső igaz emberek, figyelmeztetnie kellene mindenkinek, akit összehoz velük a sors, hogy ezt az egész nagy problémát erdélyi magyarok másképpen is nézhetik és láthatják, mint mindenféle termelési és társadalmi elméletek zürzavarán keresztül.

Lehet ezt a kérdést úgy is felállítani, hogy — mint a történelemben annyiszor — ezuttal is a régi válaszúthoz érkezett el az erdélyi magyarság lelkivilága: a Nyugattal avagy pedig a Kelettel akar-e együtt gondolkozni, együttélni, tovább haladni.

Szent István kétszer döntött ebben a nagy kérdésben. Először, amikor a kereszténységet felvette, másodszer, amikor Bizánc helyett Rómát választotta. Az erdélyi fejedelmek válságos idők és mindenféle megpróbáltatások után végül mégis csak Bécs mellett állottak meg Isztambul-lal szemben.

Amikor tehát most az erdélyi gondolkodásnak egyfelől Moszkva, másfelől pedig a nyugati életütem, erkölcsi és lelki világ között kell választania, lehet-e kétséges az, hogy merre huzzák ezt a népet érdekei és lelki szomszúságai?

A Nyugaton még az önkényuralom is a jognak, a gazdasági és társadalmi egyenlőségnek a formáit veszi fel a mindennapi életben. A Keleten a szabadság-

UI KÖNYV!

MOST JELENT MEG!

MÉCS LÁSZLÓ

LEGYEN VILÁGOSSÁG

című verseskötete. Mécs Lászlót nem kell külön ismertetni Erdélyben. Minden itteni útja valóságos diadalm. Az új Mécs-kötet ára füzve 108 lei. Kötve 168 lei és portó.

Más kapható Mécs-könyvek:

Üveg legenda: füzve 120 lei.
Hajnali harangszó: füzve 130 "

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYA

Kolozsvári János trienti útja

Írta: Juhász Kálmán

I.

Az 1561. esztendő végén a pápai nuncius a bécsi udvarnál egyik audienciáján aggodalmát fejezte ki, hogy megütközést keltene az, ha Draskovich Györgyön kívül más magyarországi főpap nem jelenne meg a trienti zsinaton.

„A magyar főpapok közt azonban egy sincs, aki alkalmas volna arra, hogy a zsinat tárgyalásaiban résztvegyen”, — mentegétdözött Ferdinánd császár-király.

„Felséged az üresedésben lévő csnádi és knini püspökségeket betölthetné oly egyénekkel, akik Trientben az ország dízére válnának”, — válaszolt a nuncius.

A király megköszönte a tanácsot. Másnap már Kolozsvári János domonkosrendi szerzetes, a „hírneves egyházi szónok” csnádi püspök volt.

Kolozsvári gyorsan elvégezte előkészületeit és hamarosan útnak indult követársával, Dudich Endre knini püspökkel és Siriai Mihály kanonokkal.

Stájerországon és Karinthián át utaztak Trientbe. A hegyekben a havazások, a síkságokon a hó olvadása következtében megnövekedett belvizek feltartóztatták őket. Alig hagyták el Pozsonyt, förgőleg tört ki. Kezdetben záporos, majd havazás ére őket. Nagynehezen átjutottak Villachba. Itt lovaik állapota miatt kénytelenek voltak hosszabb ideig rostokolni. Azután abban a reményben folytatták

útjukat, hogy az utazás kegyetlenebb részén immár túlestek.

Csalódtak. Útjuk még bajosabb lett. Embernagasságú havon kellett keresztültörtetniök. Négy nap alatt alig haladtak három mértföldnyit. Kocsijukat átalakították szánkóvá, de így sem hagytak hátra három-öt mértföldnyit többet naponta, miközben maguk is sokszor a hóban hemperegtek. Derült kedélyük azonban nem engedte, hogy bosszúság kapjon lábra lelkükben.

Bolzano előtt körülbelül tizenöt mértföldnyire a Sillingen mellett elterülő kis síkságon valami csárdafélében találtak egy éjjelre szállást. Kolozsvári nem hajlott követársá tanácsára, hogy kocsijaik visszahagyásával lóháton folytassák útjukat. „Azóta már régen Trientben volnánk! Am a csnádi püspök uram kissé nyakas ember” — írja csapongó jókedvében Dudich Oláh Miklós esztergomi érseknek.

Miután végre kivergődtek a hótorlaszokból, abban állapodtak meg, hogy Dudich két szolgálával előresiet Trientbe és szállást biztosít számukra. Ez február 7-én meg is történt. Dudich azután visszatért Kolozsvárhoz és néhány nap múlva ünnepélyesen bevonulhattak Trientbe.

Az az előérzet, hogy utazásuk végcélján nagyot fognak teljesíteni, láplálta és ápolta életörömüket, vidámságuk tartós melegsége jótékony gyógyír volt a természet fagyos és hidegsége ellen, a jókedv és bölcsesség kedves cseméjének, a humornak nevetése elhessgette a természet szomorúságát, a látókor komorságát, az utazás fáradalmait. Így tehát, mint a primáshoz inezett jókedvű levelükből

gondolat is önkényé válik, mihelyt az emberek életét akarja szabályozni.

A Nyugaton a nemzeti összetartozandóság elvont kulturális eszményből mindinkább a nyelvvel és multtal összekovácsolt emberek eleven, átértett érdekközösségévé, közjogi formát kereső valóságos egyetemes szakszervezetté kezd átalakulni. Keleten az internacionalizmus kátéjáról mindjobban kiderül, hogy új vad és türelmetlen imperializmusnak a fűgefalevele csupán.

A Nyugaton az emberi holdogulásnak egész hatalmas gépezete készen áll. Csupán az erkölcsnek, a jobblelkű, önzetlenebb emberiségnek a problémája az, hogy ez a hatalmas gépezet mikor és hogyan kezdheti el működését a legtöbb ember legnagyobb jóléte érdekében. A Keleten a világ egész külső képe olyan, mint tűzhányók kitörése után a szeszélyes, szabálytalan formákba meredő egyenetlen látatómeg.

S így tovább az élet egész vonalán s minden pontján két idegen világ áll itt egymással szemben, amely sohasem fogja megismerni és megérteni egymást.

Két világ, amely közül az egyik felérkezett ennek a nyugati civilizációnak a fejlődést lezáró fensíkára s most néhány százados delelés előtt áll, — a másik pedig, mint a megvakított Cyclops, a szörnyű sziklakat, úgy dobálja szét irtóztatós vajadásában óriási földjén a gyarakat, üzemeket s a nyugatnak egyéb ajándékait.

Egyik készen van, csak a lélek hiányzik belőle: a teremtés példázatára, az Isten hite fog ebbe az új, művészi agyagba az önzésen, mohóságon felülemelkedni tudó lelket lehelni. A másikban készül vaalmi, valami egészen különösen és sajátosan szláv és orosz, valami, ami éppen úgy más lesz, mint aminek készül, ahogyan más lett Nagy Péter Oroszországa is, annál aminek Leninnek és Stalin-nak ez az őse szánta.

A józan és világos értelem számára a választás nem nehéz. Az igazi magyar léleknek az alaptulajdonsága pedig mindig a józanság és a világos értelem volt.

Kicsendül, saját gondolkodásuk fensíkján, Istennel és a természettel összhangban, egyéniségük szabad levegőjében, tették meg útjukat, melynek síkos ösvényeit verőfényes vidámságuk kirakta humorral. Leérvén azonban a társasélet lapályára, a kendőzetlen természetből az úgynevezett nagyvilágba, küzdőterük fényessége, valamint szerepük kiválósága szabta meg viselkedésüket.

Kolozsvári különösen kínosan érezte helyzetének fonákságát. Szerzetesi fogadalmával szegénységre kötelezte magát. Mint püspök és hatalmas, gazdag, bőkezű uralkodó képviselője nem öltözködhetett a szegénység lovaggyezetébe, nem vonulhatott vissza egy rivortól nádkulibába, nem szorítkozhatott száraz kenyér és néhány korty víz élvezetére, mint az asszisi szent koldus, hanem püspöki ornatusában, életmódjának zsinórmértékűl el kellett fogadnia a convenientiának költséges igények végeláthatatlan sorozatával átszőtt szabályait. A szegényes viszonyok megengedték Asszisi szentjének, hogy napjait bölcsen, boldogan és derűlten töltse, a rangjához illő életmód azonban, melyet Kolozsvári püspöknek, a császár-király képviselőjének Trientben betartania kellett, arra kényszerítette őt, hogy esetekként tekintsen el a boldogélet alapfeltételeitől, pedig éppen eme, bár csak szerény extravaganciák borították fel háztartásának és egyúttal lelkének egyensúlyát. Környezetének költséges követelményeitől ostromoltatva, pénzkészletének fogytával előtűnt a „non sibi, sed mundo” elvének mefisztói torzképe, melynek világitásánál felismerték, hogy útjuk a botrány lapja felé visz, amelynek mélységéből nem hír és dicsőség int, hanem szegénység és gyalázat vigyorog feléjük.

Több
kijelent
kijelent
más er
csak az
önösen
hatása,
Még nap
ki kellen
Ezért m
hasznó
mazása

A To
rény, ide
nátha és
savat, ba

Több

Az össze

(/

Vé

mét ös

iratkoz

hogy n

jusszon

Br

kijelen

nak, m

sem fo

mények

felelöss

Lea

lennek

amely

állapot

Annak

e j

Bár

nök, ez

jellemz

nappal

akart k

luki rep

nokságc

tudta n

tesülést

ról, azt

ne adja

magas

pellálni

Már

ien hely

dichhal

— kevé

elején a

heti egy

leggyör

tól, a fe

primásh

Pén

naton n

összegt

segeinek

keztében

mialt az

zették m

gondoltá

teni is r

való nap

lották, h

tallér az

gaság u

összgeb

adása. E

sük ped

tást.

A p

nánd kö

rit mie

csönvett

A k

totta. „A

hívása a

egész m

az eszter

ségeket

Szenvedéseimtől teljesen megszabadultam!

Több mint egy évig szenvedtem bal váll-
költemben időnként igen heves rheumás
fájdalmakban. E fájdalomtól rövid idő alatt,
más eredménytelen kísérletek után, teljesen
csak az Önök Togal-ja szabadított meg. (Kü-
önösen meglepő volt a Togal-tabletták biztos
hatása, s az a körülmény, hogy jól túrtam.
Még napi 9 tablettás adagok sem váltottak
ki kellemetlen mellékhatást, [gyomor stb.])
Ezért mindazok részére, kiket ilyen, vagy
hasonló fájdalmak kínoznak, a Togal alkal-
mazása ajánlatos. Puri Norbert, Brassó.

Norbert Puri

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, kősz-
vény, idegszába és hátizomfájdalmak, álmatlanság, spanyol-
nátha és hüléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hűgy-
savat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.
Több mint 6000 orvosi vélemény. Egy kísérlet meggyőzi!
Az összes gyógyszerárakban. Lei 52.—

(Tudósításunk eleje az első oldalon).

Éjjeli ülés tárgyalja a javaslatot

Végre ezzel háromnegyed kilenckor is-
mét összeült a kamara plénuma. Sok szónok
iratkozott fel, de Pop Cicio elnök úgy intézte,
hogy minden pártból és csoportból szóhoz
jusson valaki.

Bratianu György a maga pártja nevében
kijelentette, hogy pártja tudatában van an-
nak, mennyire súlyos intézkedés ez, de még-
sem foglal állást vele szemben. A következ-
ményekért azonban a kormányra hárítja a
felelősséget.

Leon a lupisták nevében megengedhet-
lennek tartja, hogy egy demokratikus párt,
amely maga is éveken át harcolt az ostrom-
állapot ellen, most ilyen javaslattal jöjjön.
Annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy
e javaslat mögött a közelgő dikta-
túra rejtőzködik.

Bármennyire mosolyog is a miniszterel-
nök, ez így van, — mondja Leon. — Ime egy
jellemző eset ennek bizonyítására. — Néhány
nappal ezelőtt egy nyugdíjas tiszt könyvet
akart kiadni, amely alkalmas arra, hogy va-
laki repüljön a legmagasabb katonai parancs-
nokságok egyikéből, ahova a miniszterelnök
tudta nélkül furakodott be. Ez a személy ér-
tesülést szerezvén a nyugdíjas tiszt könyvé-
ről, azt üzenté neki, hogy „csak még 20 napig”
ne adja ki a könyvet. És mikor ugyanez a
magas parancsnok megtudta, hogy én inter-
pellálni akarok, nekem is üzent, hogy várjak

Már zsinati működése kezdetén kellemet-
len helyzetbe került Kolozsvári, társával, Du-
dichal egyetemben: be kellett látniok, hogy
— kevés pénzzel rendelkeznek. Már április
elején arról panaszkodnak, hogy alig fedez-
heti egy havi kiadásukat. Szorongatva az élet
leggyötrelmesebb kinyújtól, a bizonytalanság-
tól, a fenyegető veszély elhárítása végett, Oláh
primáshoz fordulnak pénzegységért.

Pénzzavaruk érthető. A nagyszombati zsi-
naton megjelent főpapok ugyan tekintélyes
összeget ajánlottak meg a trienti zsinat költ-
ségeinek fedezésére. A török pusztítás követ-
keztében megcsappant jövedelmük szükségessé
miatt azonban ennek csak igen kis részét fi-
zették meg. Az utazás költségesebb volt, mint
gondolták. „A kiadásokat még csak megemlí-
teni is restellem”, — írják megérkezésük előtt
való napon az érsekprimásnak. Szepesge hal-
lották, hogy Trientben egy pár kappannak egy
tallér az ára és valóban Trientben akkora drá-
gaság uralkodott, hogy a megajánlott teljes
összegeből sem futotta volna a két követ ki-
adása. Hivatali méltóságukban való szereplé-
sük pedig nem nélkülözhetette a kellő világi-
tást.

A primás nem segíthetett rajtuk. Ferdi-
nánd követeli kéri a császárt, hogy Kolozsvá-
rit mielőbb rendelje haza, mert máris köl-
csönvett pénzen kell tengődnie.

A király e kérelmet kereken visszaútasít-
totta. „A magyar klérus képviselőinek vissza-
hívása a zsinatról, csorbát ejtene saját és az
egész magyar főpapság hírnevén.” Meghagyta
az esztergomi érseknek, hogy a szükséges költ-
ségeket minél előbb teremse elő.

(Folyt. köv.)

„még egy pár napig”. Ezeknek az üzenetek-
nek a jelentőségét csak ma értem, a jelen tör-
vényjavaslat előterjesztése után.

Ezután azt a kérdést veti fel Leon, hogy a
nemzet és az állam létét fenyegető veszély fo-
rog-e fenn? Csakis ez az, ami igazolja az
ostromállapotot. Végül is kijelenti, hogy a
Lupu-párt nem fogadja el a javaslatot.

Goga és Duca a forradalmi veszélyekről.

Octavian Goga hozzájárulását jelenti be.
Ez fájdalmas beismerése ugyan a vál-
ságos állapotoknak, de hiszen ő már évek óta
hangoztatja, hogy az országot forradalmi vesze-
delmek fenyegetik.

Annál hevesebben támadja azonban a ja-
vaslatot Junian, aki mint egykori nemzeti-
parasztpárti, az ostromállapot elleni küzdelem
emléket eleveníti fel.

A kormány ezzel megbocsáthatatlan hibát
követ el! Egyszerű dolog az állapot védelme
alatt olyan kormányzati programot hajlani
végre, amely káros az országra nézve! A kor-
mány — hangoztatja Junian, — ezzel menekül
a felelősség alól és a hadseregére hárítja azt! A
vasuti munkások sztrájkja és a ploesti esemé-
nyek még nem okok az ostromállapot kihirdet-
tésére!

A javaslat ellen foglal állást.

Duca így beszél:

— Ha a kormány nem tud másképp ura
lenni a helyzetnek, minthogy a közrend érde-
kében minden más szempontot mellőzni kell,
ám hozza meg a kormány e rendkívüli intéz-
kedéseket! De a saját felelősségéről! Emlékezzen
vissza a kormány, hányszor figyelmeztettünk a

A Magyar Párt tiltakozik az ostromállapot ellen

A Magyar Párt nevében Willer József a
következő nyilatkozatot olvasta fel:

— A Magyar Párt mindig a rend és a tör-
vényesség pártja volt. A magyarság összefüggő
tömegei sohasem veszélyeztetették az államélet
biztonságát. Mindig hangsúlyoztuk, hogy a ki-
sebbségek elsőrangú érdekei is megkívánják a
törvényesség tiszteletét, minden alkotmányos
és minden társadalmi réteg részéről. Az a vé-
leményünk, hogy a létező törvények teljesség-
gel elegendők az állam magasabb érdekeinek
megvédésére; minden az alkalmazás mikéntjé-
től függ. Ezzel szemben meg vagyunk győződ-
ve, hogy a rendkívüli intézkedések alkalmazása
nem indokolt és nem fogja meghozni a kívánt
gyümölcsöket. Nekünk nagyon szomorú tapasz-

**FIATALNAK ÉS
ÖREGNEK**

erősítő tápszere. Az egész-
ség megtartásának biztos
eszköze: a reggeli és
uzsonnatejhez

2-3 kávéskanál Ovo-
maltine.

OVOMALTINE
AZ ERŐSÉGÉRT

kommunista veszélyre? Nem hittek, de ma be
kell látniok. Hogy a helyzet ilyen komollyá
vált, annak elsősorban a már négyéve tartó
nemzeti-parasztpárti kormányzás az oka! Ez a
tanulság: távozzanak!

Teodorescu a néppárt nevében, a kormány
politikájának szigorú bírálata után kijelenti,
hogy „salvus reipublicae suprema lex” s azért
megszavazza a javaslatot.

A szociáldemokraták nevében Lotar Ra-
duceanu ellene nyilatkozik.

— Szomorú dolog, — mondta, — hogy a
szélsőséges nemzeti és antiszemita zavargások-
nak a munkásság igya meg a levét. Ostrom-
állapot helyett tanulmányozza a kormány, mi-
ként lehet orvosolni a munkásosztály sérelmeit.

A német párt kijelentette, hogy megszavaz-
za a javaslatot, míg a zsidó párt, a vasgárdis-
ták, a rutén párt ellene foglalt állást. A Jorga-
párt bejelenté, hogy tartózkodik a szavazástól.
Cuza bejelenté, hogy megérté az indokokat,
amelyek a kormányt az ostromállapot kihirdet-
tésére kényszerítik, de a felelősséget a kor-
mányra hárítja.

talataink vannak az ostromállapottal képeso-
latos visszaélések tekintetében. És miután a nem-
zeti-parasztpártnak elvitathatatlan érdeme az
ostromállapot megszüntetése, legalább is meg-
lépő, hogy ugyane párt kormányzata javasolja
a súlyos intézkedések újra alkalmazását. Az
alkotmány csak veszély eseteiben engedi meg
a rendkívüli állapot kihirdetését, ma azonban
csak szörványos esetekkel állunk szemben,
amelyek nem teszik a komoly veszély benyo-
mását. Mi lesz tehát a helyzet? Az ostromáll-
pot tul fogja élni a jelenlegi kormányt és senki
sem tudhatja, ki és hogyan fogja a rendkívüli
intézkedéseket alkalmazni. Eppen azért a Ma-
gyar Párt megbízásából kijelentem, hogy nem
tudjuk megszavazni a jelen javaslatot.

Éjfél utáni szavazás a képviselőházban és a szenátusban

A felszólalások végén Vajda Sándor mi-
niszterelnök szólal fel a javaslat érdekében.

— A kormány nem akar mást, — mondja
— mint elhárító intézkedésekkel megakadá-
lyozni, hogy kaoszba kerüljön az ország. Most
kell meghozni ezt a törvényes intézkedést, ne-
hogy utóbb késő legyen. A törvény csak esete-
legességhez alkalmazkodó, fakultatív jellegű. Az
ostromállapot bármikor élelbeléptethető és
bármikor felfüggeszthető.

— Önök diktatúrától félnek? — kérde-
i szónok. — Uraim, ha holnap kitörne egy való-
ban végzetes mozgalom, akkor kérdeznék e
Önök, hogy ez vagy az a törvény, ez vagy az
az intézkedés alkotmányos vagy diktatórikus-e?
Akkor bizonyára hozzájárulnának Önök, hogy

bármilyen módon, csak mentjük meg a hazát. De
hogy elkerüljük, hogy a dolgok idáig fejlődje-
nek, hogy megőrizzük az állam alkotmányos
alapjait, szükség van ezekre a rendkívüli intéz-
kedésekre.

A kamara ezután általánosságban elfogad-
ta a javaslatot, majd éjfél körül megszavaz-
ták golyókkal is, 202 szavazattal 43 ellenében.

Éjfél után fél egykor vitték át a javaslatot
a szenátusba. A javaslatlall együtt siettek át a
szenátorok is a kamarából, ahol ők is végig-
hallgatták a felszólalásokat. A szenátusban
már rövidebb volt a vita, két órára már szava-
zásra került a sor, amelynek eredménye: 111
szavazat egy ellenében a javaslat mellett.

Tegnap elmaradt a minisztertanács, ma
azonban összeült, hogy összedoltsa az ostrom-
állapotról szóló törvény végrehajtási utasítását.

Bezárták a bukaresti egyetemet a diákvargások miatt

Bukarest. Saját tud. Mintegy kétszáz jog-
hallgató tegnap délben elbarrikádozta magát
a bukaresti egyetem előcsarnokában és sen-
kit sem engedtek az előadásokra. A csendőrség
kivonult és elzárta az egyetem kapuit. A diá-
kok a késő éjjeli órákig megszállva tartották
az egyetemet, könnyfakasztó bombákat dob-
tak az egyetem előtt álló csendőrsztagokra és
nagy zajongást vittek véghez. Csak éjjel felé
tudta őket a dőken közbelépése szétoszlalni. A
zavargásokra való tekintettel egy hónapr be-
zárták a bukaresti egyetem jogi fakultását.

KIKI
Anny Ondra — Hermann Thimig
zenés vi-játékta ma
és a következő na-
pokon
a Filmpalaszban.

Élni akarunk!

Temesvár. Saját tud. Végtelenül elszomorító, amikor a volt banktisztviselő — valamilyen elegáns úr — lelógó fejjel megállítja jóismerőseit:

— Szervusz! Nem adnál kérlek húsz leit kölcsön?

Es megkapja a húsz leit, de aki adta, egész napra lehangolt: valami bántó érzés marad ezután az ember bensejében.

Munkanélküliség!

Szó sincs róla, rettenetes valami. Akinek van, kiről gondoskodnia és akire várnak odahaza, hogy hozzon kenyeret — és semmit sem tud hozni. Aki erős és alkalmas volna a munkára, de nem jut hozzá. És aki egész nap a maga nyomasztó helyzetének teljes súlyát hordja a vállán, a lelken, akit fel nem üdit a foglalkozása, mert foglalkoztatva nincsen.

Es mégis! Végtelenül elszomorító, amikor a volt banktisztviselő lelógó fejjel megállítja az uccán az ismerőseit és húsz leit kér tőlük kölcsön.

Vajjon megkísérelte mindent-mindent az egykori elegáns banktisztviselő, merthízen a munka nem szegény? Azt mondják, az intelligens ember hamar feltalálja magát mindenben és például még az uccaseprést is egyhamar precízebben képes elvégezni, mint maga a „hivatásos” uccaseprő. Megpróbálkozott-e mindennel az a szegény szerencsétlen ember, hogy a végén jogosan kellett koldulnia? Es vajjon mindenki elvesztette-e a talajt a lába alól, mindenki, aki munkanélküli. Mindenki elvesztette-e már az életkedvét, az akarást az élethez?

Elszomorodva, lehangolva indultam neki a téli délutánon, a havas uccán s betértem a szociális testvérek Caritas-irodájába. Rongyos, kék-zöldre fázott-fagyott emberek. Férfi: a lábát emeli s úgy mutatja, hogy bizony nincs talp a cipőjén.

— Tessék elképzelni kérem — szól tompán a hangja — így, jóformán meztelán egész nap seperem a havat és hordtam a lapáttal a kocsi. A városnak. Ötven lei jár egy napra, de nem adják ki. Majd csak egyszerre, egy hétre. Mit csináljak? Ki nem bírom ezt a hideget így, meztelen lábbal és ha most az ötven lei a kezemben volna, mégis csak segíthetnék, legalább a esőpp kis gyermekemen. Tífuszban fekszik, az orvos jön, de az injekciót meg kellene fizetni...

S az erős, torzonborz emberben a szó kockásba fül. Hangos, megrendítő zokogásba.

Es mesélnek két esetet, amelyért az irodában mindenki fel van háborodva.

Tizenhároméves kislány állt a piacon, hogy valami munkához, valami kicsi kereset-hoz jusson. Megszólította egy naccsága, nem vinné-e haza a kövér libát, amelyet éppen most vásárolt. Már hogyne vinné! Es hazatértek a naccságához s ez meg felszólította, súrolja ki mindjárt a szobáit is. Korgó gyomorral, merevra fagyott kézzel neki is látott és szépen, tisztességesen, annak rendje és módja szerint kisúrolta a szobákat. S a végén: az útert, a libacipelésért, a súrolásért kapott a naccságától nagykegyesen pont három leit és

MAGYAR Úriasszonyok Lapja

Legszébb kivitelű szépirodalmi és művészeti folyóirat. Modern kézimunka, divat és gyermeklap-melléklettel. Színház, társaság, zene, kozmetika és háztartási rovatokkal. Megjelenik havonta háromszor. — Megrendelhető és mutatványszámot küld **Török János** Oradea, postafiók 47. Visszonteladók kerestetnek.

— mehetett. Ilyen galádul, lelketlenül használtak ki egy asszonyt is — mondják felháborodva az irodában. Beállít az este egy szegény asszony, kezdi elmondani a maga kálváriáját, azt mondják neki: várjon egy kissé jóasszony, mindjárt hozunk valamit — erre egy zuhanás, tompa zuhanás s a szegény asszony, mint valami zsák, hangtalanul összerogy az irodában. Elészitgetik a hölgyek, élészitgetik a testvérek, végre-végre, kinyitja a szemét — olyan fájdalmas, szívbonyító nézése volt. Es reszketegen, halkán ennyit mond:

— Éhes vagyok ... Két napja nem ettem...

Kapott ennivalót és közben részletesen elmond mindent. Házmesternő. A lakásért. Egyéb kereset nincs mellette. De a háziasszony jölelkű nő és megmondta neki: ha nála nagyobb munka van, takarítás, csak jöjjön segíteni! Ebédet fog kapni a munkájáért. Persze, hogy ment az asszony segíteni! Egy ebéd — hát az valami. Es sürott és takarított első nap. Es eljött az ebéd ideje.

— Most pedig lelkem — mondta a jölelkű háziasszony kedvesen, leereszkedően — most pedig maga is mehet ebédelni s aztán folytatjuk...

S a szegény, holtfáradt, éhes asszony lement a maga pincelakásába, valahogy úgy feltört a lelkéből a keserűség, zokogott: s amikor jól kisírta magát, jelentkezett újból a munkára. Így nézett ki a valóságban a beígért ebéd és másnap is hajszálnyira így esett. Csak a maga árva, sós, keserű könnyeit nyelhetette jutalom, fizetség, ebéd helyett. S agyoncsigázva, az éhségbe beleszédülve vánszorgott a szociális testvérekhez...

Még búsabban, mint előtte, még levertében és csupa keserűséggel mentem tovább. Gyalázat! — háborgott bennem minden érzés. Hát a becületes igyekvés, akarás ügylészik mégis csak bocsátkozik kísérletekbe! Es jaj és még egyszer jaj! Meddő marad a kísérlet, újabb csapás, teljes letérés...

A Katolikus Munkásegyletbe értem. Valami fel volt írva a hirdetőablára. Húsz asszonyt keresnek — csirkekopasztásra. Mi ez, valami újfajta foglalkozás? Hát tényleg az! Valami olasz vállalkozó csirkét-tyúkot exportál. Egész sereg asszonyt akceptált a kopasztáshoz. Kegyetlen egy munka — mondogatták az emberek, — kegyetlen, mert az exportra kerülő szárnyast nem szabad leforrázni. Ugy kell, hidegen, kitépni a tollait. Másfél lei jár egy csirke megkopasztásáért. Azért pedig alaposan meg kell dolgozni. Mert amelyik csirke bőre leszakad — és igen sok van ilyen — azért egy bani sem jár. Ha kora hajnalról késő estig dolgozik az asszony, hogy majd megörnyed, akkoris, s a legjobb esetben harminc leit hoz össze, napjában. De azért dolgozik, nem bánja a kegyetlen munkát és, sőt képes összeverekedni a konkurenciával is, csak kereshesse meg ő azt a harminc leit, akárhogyis! Pedig egész ruháját, lakását, haját, testét betetvezi ráadásul vele, mert az állatokról a tetvek csak úgy ellepik őket a munka közben. Meg kell szenvedni azért a harminc leit, de mégis semmi sem sok azoknak az asszonyoknak, semmi munka nem rettenetes, csak keressék meg azt a kis pénzt a gyermekeik számára! Mit bánják a tetűt, a bosszankodást!

Es hallok valami Bajusz-bácsiról beszélni, akiről éppen véletlen szó esett. Hadirok-kant, tuberkulotikus, a lélek már csak hálni jár belé, de — talált magának dolgot, munkát. Valami játékkockákat farag, valami bábokat játékszernek, de — nem koldul. Es eszembe jut a városzéli Koncztelep, ez a szegényfoltja a városnak, mert emberhez nem méltó vackokban engedik ott tengődni a sokgyerekes éhező családokat és — eszembe jut az a toldott-foldott ruhájú öreg magyareMBER, aki a földbevéajt kunyhójában főz-főzöget valami fekete lét: cipőkrém, Cigányasszonyok hoz-

Tóth Tihamér reprezentáns művei:

Krisztus Király 250 lei
Tíz parancsolat I. rész . 250 lei
Tíz parancsolat II. rész . 250 lei
Hiszek Egy Istenben . . 250 lei
Hiszek Jézus Krisztusban 250 lei

Az öt könyv együttes megrendelése esetén portó nincs!

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea—Nagyvárad, Strada Regele Carol 5.

nak neki a városból néhány leiert elhasznált, eldobott paszta-skatulyákat: azokba önti a maga gyártmányát. Aztán kimegy a közeli falvakba, házról-házra jár: maga a főzömszter, a gyáros, az ágens egy személyben. De büszkén hátraveti a fejét:

— Inkább meghalnék, semmint koldulni menjek! De pedig én — élni akarok!

Élni akarok! Élni akarunk! Ezt tükrözi vissza minden egyes aggódó, sápadt, a gondtól nyomortól össze-vissza barázdált arc az egész vonalon: a kisgyermeké, aki a piacon áll, hogy munkát kapjon, még ha mindjárt a legembertelenebbül kihasználják; a meztelábosan is havatlapátoló családapa, a betetvesedett asszonyok, az éhbéért is bármily munkát szívesen vállalók százai vagy ezrei s a nyomortanya toldott-foldott „gyárosa” is mind-mind egy élő nagy akarat, hogy — mégis:

— Élni akarunk!

S ez az akarat a nagy-nagy nyomorban is felemelő!

Sch. B.

SZÍNHÁZ

Nagyváradon ma este van a szimfonikus koncert. Már teljesen készen áll a koncertre a 70 tagú szimfonikus zenekar és a teljes operaegyüttes. A szezonemény iránt igen nagy az érdeklődés. Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók a színházi pénztárnál és a Boda-féle papirkereskedésben. A koncert pontosan fél 10 órakor kezdődik. Az elnökség felkéri a közönséget, a pontos megjelenésre, mivel megkezdéskor a nézőterre vezető ajtókat bezárják.

VASÁRNAP VEGETER A NAGYVÁRADI SZINISZEZON és a színészek hazautaznak Kolozsvárra, mivel Zsolt Béla darabjával, az „Oktogonul” nem tudott a társulat idejében elkészülni és így annak a bemutatója Kolozsváron lesz, valószínűleg még a héten. A tervek szerint két heti szünet után jönnek vissza a színészek Váradra teljesen új műsorral.

Nagyvárad:

Városi Színház:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Forgószél*. Délután 5 órakor: *Forgószél*. Délután 6 órakor: *Irja hadnagy*.

Kolozsvár:

Hétfő este 9 órakor: *Mézeshetek*.

Kedden este 9 órakor: *Irja hadnagy*.

Szatmár:

Vasárnap délelőtt 11 és fél órai kezdettel: *Mikor a kislányból nagylány lesz*. Délután 4 órakor: *Viktoria*. Este 8 és fél órakor: *Zsákbanmacska*.

Hétfőn: *Zsákbanmacska*.

Beszterce:

Vasárnap délután 3 órakor: *Jimm és Jill*. 6 órakor: *Emy*. 9 órakor: *Régi orfeum*.

Hétfő: *Irja hadnagy*.

Temesvár:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Érik a buza* kalász.

Vasárnap délután 4 órakor: *Zsákba macska*.

Vasárnap este fél 9 órakor: *Mágnás Miska*.

Repül ország

Bécsből kancellár, a mertette a kutatások a feljelentés a kásegyletben 8 nehéz gép 4 gépfevver ezetöltény ver alkatrés lozott állapot oglalták.

A szoci hogy a fegy magyarorszá az osztrák

Dolfuss tatás ügyéb litikai vita

A vita s selő azt a k fegyvereket Magyarorszá tartásák. Ho hogy a Mar lakást tart nagyszámu Semmeringe tanak.

Dolfuss amely csak szolgál.

Deutsch amelyek Au fegyvert szá

Ezekkel Magyar Táv felkérték an szemenszede

Berlinbök delegá tartott értek miniszter a

◆◆◆◆◆

A pr Tör Ma a b

Prágabó költségvetés zeti Párt ré szólalt fel. K ben a kormá hozást, ami milliárdos k valóságna, hiányt mut harmadfélm tetett bevéte tak be, a ki államháztar lagos.

Követelt ségre a min tésztés cí saryk elnök ban szölitott

Törkö tott arra, ho zépeurópai egyedüli me

Dr. P

Repülőgépeken fegyvert szállítanak Magyarországra és hasonló vádakkal izgatják Ausztriát

— A bécsújhelyi fegyerraktár ügye —

Bécsből jelentik: Dolfuss szövetségi kancellár, a pénzügyi bizottságban ismertette a pénteken lefolytatott fegyverkutatások eredményét és közölte, hogy feljelentés alapján Bécsújhelyen a munkásegyletben és a Gutenberg-Otthonban 8 nehéz gépfegyvert teljes felszereléssel, 4 gépfegyverállványt, 31 karabélyt, 31 ezer töltényt, 74 szuronyt és egyéb fegyveralkatrészeket találtak kitünően gondozott állapotban. A talált dolgokat leoglalták.

A szociáldemokraták azt állítják, hogy a fegyvereket annakidején a nyugat-magyarországi események miatt kapták az osztrák határ megvédése céljából.

Dolfuss kancellárnak a fegyverkutatás ügyében tett kijelentéseit nagy politikai vita követte.

A vita során Deutsch Gyula képviselő azt a kijelentést tette, hogy a talált fegyvereket azért foglalták le, hogy a Magyarország felé vezető utat szabadon tartsák. Hozzáfűzte még kijelentéséhez, hogy a Mandel-cég Ennsfeldben nagy lakást tart fenn, ahol magyar tisztek nagyszámu fegyvert vesznek át, amit a Semmeringen át Magyarországra szállítanak.

Dolfuss kancellár: Ez olyan állítás, amely csak a közvélemény izgatására szolgál.

Deutsch: Azok az olasz repülőgépek, amelyek Ausztrián át repülnek, szintén fegyvert szállítanak Magyarországra.

Ezekkel az állításokkal szemben a Magyar Távirati Irodát hivatalos helyen felkérték annak közlésére, hogy ezek szemenszedett valótlanágok.

Berlinből jelentik: A kisantant államok delegátusainak pénteken délután tartott értekezletén Benes cseh külügyminiszter a másik két állam megbizot-

tainak újabb ellenállása folytán nem tudta keresztülvinni azt a tervét, hogy az ismeretes hirtenbergi fegyvercsempészség ügyét a Népszövetség elé vigyék.

Az értekezlet mindössze csak annyit határozott, hogy még egyszer felkérjük Angliát és Franciaországot, — amelyek már diplomáciai lépéseket tettek ez ügyben Rómában, Budapesten és Bécsben, — hogy adjanak közelebbi felvilágosítást az

**Ideális, biztos, olcsó
Kellemes használó az
Artin-dragée.**

illető kormányoknál kapott válaszok részleteiről. Hogy kifelé leplezzék a kudarcot, a kisantant-delegátusok megállapodtak abban, hogy lépéseket tesznek a Népszövetség főttkári hivatalánál és felkérjük, tegye lehetővé, hogy a Népszövetségi tanács napirendjén tarthassák ezt a kérdést akkor is, amikor a tanács nem ül együtt.

Erdélyben nem lesz ostromállapot

Vasárnap hirdetik ki az ostromállapotot Bukarestre, Jasira, valamint Ploestire

Bukarestből lapzártakor jelenti tudósítónk: Az ostromállapotról szóló törvény végrehajtása felől az egyes miniszteriumok egymással tanácskozásba kezdtek. Az ostromállapot életbeléptetéséről szóló dekrétum valószínűleg csak vasárnap kerül nyilvánosságra, annyi azonban már bizonyos, hogy a kivételes állapot csak részleges lesz s Bukarestre, Ploestire (a petroleumvidékre) és Jassira terjed ki. Pan-Halippa bejelentette, hogy abban az esetben, ha az ostromállapot nem terjed ki Beszarábiára visszavonja a lemondását. Beavatottak ezt egészen bizonyosra veszik és az is biztos, hogy Erdélyre sem terjed ki a kivételes állapot. Cenzuráról egyelőre nincs szó, illetve erre vonatkozóan nézeteltérések vannak a kormányban. A cenzura bevezetése valószínűleg nem is következik be s a kormány csak hazafias jellegű felhívással fordul a laptulajdonosokhoz.

Bizalmat szavaztak az új francia kormánynak

Párizsból jelentik: A Kamara 370 szavazattal 200 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. A szociáldemokraták is a kormány mellett szavaztak, mert nyomtatékosan hatott rájuk a figyelmeztetés, hogy ők lesznek a felelősök, ha a kormánybukás miatt jobboldali új kormányalakulást kényszerítenek Franciaországra.

Genf-ből jelentik: A francia leszerelési

tervet általában megbukottnak tekintik. Óriási feltűnést keltett, hogy Franciaország hűségos fegyvertársa, Belgium is váratlanul szembe fordult a francia állásponttal. A belga delegátus kijelentette, hogy francia kívánat szerinti nemzetközi hadsereg, illetve a nehéz fegyverek nemzetközivé tétele lehetetlen. A terv ellen foglaltak különben állást: az Egyesült Államok és a Skandináv államok delegátusai is. Anglia megbizottja pedig szinte kiélezetten mutatott rá, hogy a francia biztonsági követelményeknek már a locarnói és a Kellog-féle paktumokkal bőven eleget tettek. Most már csak a fegyverkezés általános és haladéktalan lecsökkentésével végezhet a leszerelési konferencia komoly munkát.

Szabó Béni képviselő meggyőzte Vajda miniszterelnököt a csiki és udvarhelyi iparosság sérelmeiről

Marosvásárhelyen új iparkamarai székhelyet létesítenek

Bukarest. Saját tud. Szabó Béni ma be-mutatta Vajda miniszterelnöknek a határozati javaslatot, amelyet Csik és Udvarhely megyék összes kisiparos szerveinek január 29-én tartott nagygyűlése a két vármegyének a bacui iparkamarai kerülethez való csatolása ellen hozott. Vajda miniszterelnök kijelentette, hogy ő is lehetetlennek tartja ezt a beosztást és ígéretet tett, hogy a kisiparosok memorandumában foglalt javaslat értelmében vagy a brassói iparkamarához fogják csatolni a két vármegyét, vagy pedig Marosvásárhely székhellyel új iparkamarai kerületet szerveznek és abba osztják be Csik és Udvarhely megyéket.

Szabó Béni közölte a miniszterelnök ígértét Joantescu munkaügyi miniszterrel, aki azt a kijelentést tette, hogy a két eshetőség közül valószínűleg a marosvásárhelyi kamara felállításával fogják megoldani a kérdést.

A prágai képviselőházban Törköly képviselő Titulescuro, Mussolinire MacDonaldról és Borahra hivatkozva a békereviziót sürgette

Prágából jelentik: A képviselőház költségvetési vitájában a Magyar Nemzeti Párt részéről Törköly képviselő szólalt fel. Kimutatta, hogy az 1932-es évben a kormány megtévesztette a törvényhozást, amikor elhallgatta, hogy az 5 milliárdos költségvetés nem felel meg a valóságnak, mert másfélmilliárdos hiányt mutat. Az 1931-es év vesztesége harmadfélmilliárdra rug, mert a feltüntetett bevételek a valóságban nem folytak be, a kiadások pedig növekedtek. Az államháztartás egyensúlya csak látszólagos.

Követelte a képviselő, vonják felelőségre a minisztereket költségvetési megtévesztés címén. A képviselő erre Masaryk elnököt a leghatározottabb formában szólította fel.

Törköly képviselő ezután rámutatott arra, hogy a mai válságnak és a közep európai államok együttműködésének egyedüli megoldása a békerevizió.

— El kell ismernünk — mondotta — hogy Borah szenátor, MacDonald, Mussolini, Herriot és más kiváló politikusok mind belátták már ennek szükségességét, tehát kétoldalu megegyezéssel semmi akadály sincs a békeszerződések revíziójának.

— Titulescu — úgymond — már is baráti jobbot nyújtott, mert tudja, hogy az együttműködésre vonatkozó megegyezés nélkül elpusztulnak.

A képviselő befejezésül ismételt hangoztatta a revízió szükségességét.

Bükkfából készült

gabona- és hólápátok kaphatók
Jankovits Józsefnél

Negresti (Avasfelsőfalu) jud. Satumare.

Dr. PERL OTTO

tudományos kísérletei alapján készült

PERLOTT

fogpaszta, fogpor, szárvíz és drageé máris mindenkit meghódított.

Kapható: Pap Károly drogeriájában Oradea, Str. Regele Ferdinand No. 11.

KÖZGAZDASÁG

A lateiner osztály

fizetéses tömegei, vagyis a tisztviselők és nyugdíjasok gazdasági helyzete éppenséggel nem különbözött egyetlen államra nézve sem, — akár szociális, akár ökonomikus szempontból tekintjük a dolgot. Még inkább áll ez a tétel a tökeszegény kis államok lateinereire, akik már csak jelentős tömegükönél fogva is úgy a gazdasági, mint a kulturális termelvényeknek legfelvevőképesebb, legstabilabb fogyasztói. Ha tehát a tisztviselő és nyugdíjas elemek gazdasági helyzete megromlik s ennek következtében fogyasztóképesége alacsonyabb, — ezt az eltolódást alaposan meg kell vizsgálni az östermelés, mint az ipar és a kereskedelem.

Ezek bizonyításra nem szoruló utolsó igazságok, amelyekre még egyetlen esetben sem cáfolt rá az élet. A mindenkorai pénzügyminiszter urak azonban — úgy látszik — az életen kívül élnek. Afféle világszemléletbeli „extorrioritátlis” fenséges magányába szigetelik el magukat, ahonnan nem nyílik kilátás a nagy tömegek széles horizontja felé. Nyilván így áll a dolog, mert ha a nagypolitika irányítói a vezetésekre bízott nemzetek küzdelmes életét élnek — semmi szín alatt nem akadna komoly és erkölcsi alapon álló államférfiú, aki a tisztviselői fizetések és nyugdíjak leszállítását a szanalás céljait szolgáló államháztartási politika vezérmotívumává tenni hajlandó volna.

Am nézzen körül a pénzügyminiszter úr ebben az egész szörnyű gazdasági válsággal küzdő országban. Hallgassa meg az agyonszarult és hitel nélkül hagyott mezőgazdát, a termelés lehetőségétől megfosztott iparüzőt és a kényszerűség lélekvesztőjén kétségbeesetten kecmegő kereskedőt! Vajjon nem azt vallja-e valamennyi, hogy az áldatlan gazdasági helyzet legközvetlenebb felidőző oka a lateiner osztály fogyasztóképeségének katasztrofális csökkenése? Hajdan a tisztviselőnek, a nyugdíjasnak magasabb rendű kulturális szükségletekre is tett. Ma pedig husz leies gondok, kenyérgondok, cipőtálgondok között örlődik ez a jobb sorsra érdemes, népes és kultúrlokának megfelelően igényes társadalmi osztály.

Hiszen igaz: az államháztartás legfőbb elve ma a takarékoságra törekvés. Ezt kívánja nemcsak a genfi internacionális hárszpektszek és egyéb egymás szemé közé röhögő bélvizsgálók bölcsesége, hanem a józan ész kritikája is. De miért éppen mindig a fizetéseseken kell elverni a sorpot, — azokkal a gondokkal agyonnyargatott családapákon, akiket az adók és egyéb közterhek is 100 százalékgig utólnének s akik már az előző fizetésesökkenések, nemkevésbé pedig az illetmények rendszertelen és késedelmes folyósítása miatt kénytelenek voltak kikapcsolódni fogyasztásból, kultúrából egyaránt.

Jó lesz-e ez így, urak? Nem gondolnak-e Bukarestben arra, hogy a legújabb „áldozati adó” — ha talán javítja is az állami költségvetés mérlegét — feltétlenül és természetesen rontja az anélkül is gyenge lábbon álló közmorált, egyben pedig fokozni fogja a köznyomort? Vérszegény fináncbölcsesség az, amely csak a szerzett jogok flagráns megsértése útján tud pénzügy eredményeket felmutatni, viszont minden külföldi bankárérdeket arany-

borjuként tisztel. Nem volna-e okosabb a profitlós, uzsorás szellemű internacionális nagytőkének az orrára koppintani és ezzel szemben okos gazdaságpolitikával védeni az ország minden rendű és rangú népretegeinek a legkomolyabban veszélyeztetett lelki integritását? „Videant consules!” (—ob—)

A román állat- és huskivitel erős visszaesése 1932-ben. Bukarestből jelentik: A román állatexport-szindikátusok egyesülete adatai szerint 1932-ben 19.364 marhát (1931-ben 99.593), 190.346 drb sertést (197.280) és 1.896.092 kgr friss húst (3.445.405 kgr) vittek ki. A kivitel legnagyobb mennyisége Ausztriába irányult, 4565 drb marha és 97.263 drb sertés, szemben az 1931. évben kivitt 29.947 drb marha és 123.052 drb sertéssel, Ausztriába kivitt friss hús mennyisége 755.675 kgr-ot tett ki, míg 1931-ben ez a mennyiség 2 milliót kgr-ot is meghaladta. A felvevő államok között azután Csehszlovákia következik 815 drb marhával (1931-ben 13.535) és 37.872 sertéssel (73.737). Az 1930—31. években erőteljesen nekilendült olaszországi kivitel a jugoszláv transzitolalom és a hétszeresen felemelt olasz vámok miatt teljesen megakadt. Franciaországba Románia 1932-ben 2196 drb marhát (17.786), 2600 birkát (6237) és 412.270 kgr birkahúst (518.215 kgr)

Meghalt a nagyváradi szerelmi tragédia második áldozata is

— A leányt első udvarlója vette rá a jeggyűrűnek visszaadására —

Az erkölcsi nevelés hiánya, az ifjú gondolatlanság, a parlagon hagyott lélek mindig megteremtette a végzetes szerelmi tragédiákat. Megdöbbentő és elszomorító a minduntalan felbukkanó szerelmi tragédiáknál az emberi életnek könnyelmű semmibevevése, amivel a saját és a más életével rendelkeznek. A saját élete fölött sincs joga senkinek rendelkezni és más életet kioltani közönséges gyilkosság, amelyre nem mentés a szerelem. az önzés. Csak nagyon kulturálisan ember veheti el a más életét. dönthet megmérhetetlen fájdalomba szülőket, családokat. Pár nap előtt Cigány községben ölt meg egy zsidó nőt egy férfi, mert nem akart a felesége lenni. Azelőtt máshonnan jelentettek hasonló drámákat. Most pedig Nagyvárad jóérezsű közönségét lázította fel egy Platt Emma nevű, 20 éves, virulóan szép szőke leánynak meggyilkolása, akit vélegénye azért öltt agyon, mert visszaküldte a jeggyűrűjét Bármennyire megérthető a 27 éves Celalecean Jakab mezőtelegi vasúti raklárosnak, a vélegénynek fájdalma, akit 18-ára kitűzött esküvője előtt zuzott össze menyasszonya visszalépése: azzal, hogy egyszerre két fiatal életet oltott ki és a saját szüleinek, akik nagy gondnal felnevelték, valamint a leány szüleinek s testvéreinek, akiknek legkedvesebb-jét gyilkolta meg: megbocsáthatatlan tettet követett el.

Nincs jogunk bíraskodni senki felett, de az öngyilkosság éppen olyan bűn, mint a gyilkosság.

Szép és díszes kiadások!

ATHENEUM P. IOPAGAND. KÖNYVEK

Papini: Krisztus története, 520 oldal.
Egész vászonkötés — — — 90 lei
Papini: Szent Ágoston. Gyönyörű
amateur-kötés — — — 90 lei
Schneider: Néhány óra a bencések
között. — — — 60 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea Nagyvarad, Str. Regele Carol 5

vitt ki. A Németországba irányuló kivitel csak jelentéktelen volt. (A zárjelben levő számok az 1931. évi adatokat tüntetik fel.)

Gazdák betegsegélyző intézete alakult Szatmár megyében. Szatmár. Saját tud. Nemrégben egy miniszteri rendelet a gazdasági alkalmazottakat kizárta a betegsegélyzőből. Ezért Szatmár gazdasági és orvosi köreiből mozgalom indult abban az irányban, hogy gazdasági alkalmazottak részére a munkás-biztosítóhoz hasonló egyesületet hozzanak össze. A fáradozást siker is koronázta s a tárgy befejezés előtt áll. A szatmári Mezőgazdasági Kamara elnöke, dr. Dobossy Endre odanyilatkozott, hogy a kamara támogatására is számíthatnak.

A tragédia lefolyása.

Röviden jelentettük pénteki számunkban, hogy lapunk zártakor, a déli órákban a nagyváradi Szt János—Vlahuta u. 34. sz. alatt, az Ardelean Erzsébet előhímnőző üzletében megjelent Celalecean Jakab, akinek unokahuga a 20 éves Platt Emma, menyasszonya volt. A leány tegnapelőtt adta vissza a jeggyűrűt vélegényének, azzal, hogy nem őt szereti s nem akarja a házassággal mindkettőjük életét boldogtalanná tenni. A fiú akkor könnyes szemekkel távozott a szakítás után és mikor pénteken délelőtt 12 óra után néhány perccel újra megjelent, már pisztoly és negy búcsúlevél volt a zsebében. Kihívta a leányt a konyhába. Hogy mit beszélgettek, nem lehet tudni, mert kívülök senki sem volt a konyhában. Pár perc múlva eldördült az első, majd a második pisztolylövés. A férfi a fegyver csövét a leány álla alá szorította s a golyó a nyakon át szaladt a fejbe s a szegény leány jóformán pillanatok alatt kiszenvedett. A férfi aztán saját halálátékába lött. A mentők a kórházba szállították. Az agyból a golyót eltávolítani nem lehetett s halálalig tartó agónia után meghalt. Haláláról értesítették Marosludason lakó szüleit.

A hátrahagyott levelek.

A férfi zsebében négy levelet találtak: az ügyészségnek, a rendőrségnek, a sajtónak és a szüleinek címzve. A sajtónak szóló levélben azt írja, hogy egyszer szerette őt egy leány, akit elhagyott s most boldog családanya. Most ő szerette meg egy leányt, aki őt hagyta el, de ezt magával viszi a halálba. Azzal zárja levelét: fiatalok, ne játszatok a szerelemmel.

A kir. ügyészség szerint Platt Emmának sokáig udvarolt egy fiatal ember, aki most állás nélkül van, s aki rávette a leányt a gyűrű visszaküldésére.

Embernek tömege lepte el a tragédia szín helyét, ahol a leány nagynénje, Ardelean Erzsébet és édesanyja őrzöngtek a halott leány mellett aki reggeltől késő estig dolgozott az üzletben s mindenkinek kedvence volt.

Platt Emmát vasárnap d. u. 3 órkor temetik a Szent János-ucca 34. sz. alatti lakásból. Celalecean temetése felől szombaton délelőtt még nem történt intézkedés.

Alapított 1840-ben

Telefon 376.

HÖNIG FRIGYES, ARAD

Románia legrégebb harangöntődéje

ajánlja harangjait

a legtisztább harang bronzból, a hangok előre való megbízhatózásával. — Vas harangszereivények és harangállványok. Mű-ére és szoboröntőde.

álnén ala
megérdem
gétől, de
vél, mert
káságána
erős lendü
túrálódásn
letett a b
és Debrec
reformátu
majd hárs
és Ausztri
s megszer
őszén Szat
gimnázium
helyezték
pése tulaj
amikor ven
a Koszoriú
mári tanár
még heten
irányításáb
neveléstani
dapestre k
pokban s
után jelen
halt meg F

A Na
ség ma, 1
órákor öni
vallásos k
(Teleki-u.
kezdőnek
Zeneiskola
címen bes
házkertül
Soós Andr
Prológ. Pa
Annuska. C
gorán kísé
Előadják a
XIII. zsol
sére szolgál
minden érc

Halál
ros megye
korában De
Máramaros
ki, mert oc
tette nevét,
amikor meg

A nag
gényegyle
váradai Köz
sága februá
dettel tartja
gát, az egy
Az egylet n
herceg cím
szerepeit K
Nacsády M
János, Malc
István stb.
személyenk
Kávéhá
denütt kér

Erzsé
Budape

A szent év előkészítő munkálatai. Az emberiség megváltásának 19 évszázados fordulója alkalmából ünnepélyen kihirdetett szent év előkészítő munkálatait külön erre a célra alakult központi bizottság végzi *Selvagiani* bíboros díszelnök vezetése alatt. A bizottságot jan. 14-én fogadta kihallgatáson XI. Pius pápa, aki hosszabb beszédet mondott s a bemutatott munkatervvel és célkitűzésekkel jóváhagyta és megáldotta.

Államellenes izgatásért elítélt magyar lapszerkesztő. Szatmár. Saját tud. A törvényszék pénteken tárgyalta a december 1-i kolozsvári antirevizionista tüntetéssel kapcsolatos cikkeket írójának, *Manyak József* szatmári szerkesztőnek bűnügyét, aki államellenes izgatás vádjával állt a törvényszék előtt. Védője, dr. *Südy Tibor*, a Magyar Párt helyi főügyésze. Dr. *Vasváry* kir. ügyész vádbeszédében azt hangoztatta, hogy *Manyak* a revízió szolgálatában áll. A múlt évben lekötölte lapjában a *Calendarul* revíziós térképét is. A Marzescu-törvény alapján súlyos büntetést kért. Dr. *Südy Tibor* védő kifejtette, hogy ez nem volt izgatás, mert csak a tényeket írta meg, minden kommentár nélkül. Kérte a bizonyító eljárást, de a törvényszék elutasította kérését és *Manyak Józsefet* 3 hónapi fogházra ítélte. Az ügyész és védő feleltek.

Száz éves a kolozsvári Uri Kaszinó. Kolozsvár. Saját tud. Az Uri Kaszinó 100 éves fennállását ünnepelte bál keretében csütörtökön. Érdekessége volt, hogy a két alapító tag: gróf *Kendeffy Ádám* és báró *Wesselényi Miklós* dédunokái is megjelentek: gróf *Kendeffy Elek* és báró *Wesselényi Miklós*. Az ünnepi közgyűlést jövő héten fogják megtartani. A Kaszinó története — ha megirátják — egyik nagyon érdekes részlete lesz Erdély történetek.

Fáj a feje? Orvosától Algosan pasztillát kérjen.

Ivar Kreuger titokzatos utolsó napjai. Stockholmból jelentik: Ivar Kreugernek a rejtélyes körülmények között állítólag öngyilkossá lett szélhámos svéd gyufakirálynak utolsó napjait még mai s titokzatos homály fedi. Most érdekes adatok kerültek Kreuger utolsó napjairól a nyilvánosság elé. Ivar Kreuger öccse, *Torsten Kreuger* főkonzul ellen ugyanis per folyik, amelynek során kihallgatták *Bökmann* kisasszonyt, aki hosszú ideig magánittkárnöje volt a gyufakirálynak. *Bökmann* kisasszony elmondotta, hogy a viszony a két Kreuger-fivér között igen feszült volt és Ivar Kreuger még azt sem engedte meg öccsének, hogy bejelentetlenül szobájába lépjen. Több ízben panaszkodott magánittkárnöje előtt, hogy senki sem irritálja annyira, mint az öccse. *Aminoff* hadnagy, egy másik tanu elmondotta, hogy Ivar Kreuger már februárban teljesen össze volt omolva lelkiileg és revolvért akart ez időben venni, amint mondotta: önvédelem céljára. Nem sokkal ezután vásárolt is magának egyet, sőt egy vadászfegyvert is.

X. Pius pápa: „Ne akármit imádkoztatok a szentmise alatt, hanem imádkozzatok a misét.”

A vasárnapi misére menjünk MISEFÜZETTEL!

Miért? Mert:

1. A misefüzetel megértem a szentmisét.
2. A misefüzetel azonnal használni tudom, mert nem kell benne ide-oda lapozni, mint más misekönyvkiadásnál.
3. A misefüzet nagyon **OLCSÓ, 2 lei csupán.**

Megjelenik: minden vasár- és ünnepnapon.

Kapható: a templomok előtt és a kiadóhivatalban: Budapest, IX. Lányai-u. 36., I. 6. Előfizetési ár: egész évre 150 lei (ingyen bekötési táblával), félévre 75 lei. Előfizetésgyűjtőknek és bizományosoknak kedvezmény. Rendelések Budapestre, pénzküldemények az „Erdélyi Lapok” kiadóhivatalába, Oradea küldendők.

A Misefüzet a világi ember igazi misekönyve! Szervezzük meg a helyi templomok előtt a Misefüzetek árusítását! — Apostolkodjunk a liturgikus mozgalomért!

Sajó Sándor halála. Budapestről jelentik: A Vérmező közelében összeesett és mire a mentők a helyszínre érkeztek, meghalt *Sajó Sándor* nyugalmazott tankerületi főigazgató, neves költő. *Sajó Sándor* 72 éves volt. Tanári diplomát szerzett és még egészen fiatal korában kinevezték gimnáziumi igazgatónak, majd főigazgatónak. Tanáriarsai előtt közlisztéletben állt, mert bátor harcosa volt a tanárok jogainak és egészséges pedagógiai eszméknek. Főbb verseskötete jelent meg és egy történelmi drámájával az Akadémia Teleki-díját nyerte el. A nemrég elhunyt *Négyesi Lászlóval* együtt részt vett az Akadémia „magyarosan” nyelvújítási akciójában. Felesége és két leánya gyászolja.

Súlyos sérelem érte Csikmegyét a pénzügyigazgatóságok átcsoportosításával. Csikszereida. Saját tud. Amint ismeretes, január elsejétől kezdődőleg életbelépett a pénzügyi adminisztráció átszervezéséről alkotott törvény. Eszerint az április hó elsejétől a pénzügyigazgatóságokat összevonják, többnek a hatáskörét megszüntetik, többnek pedig kiszűréslik. Így lesznek nagyobb városok, ahol egyszerre három pénzügyigazgató is fog működni. Ezzel az átcsoportosítással Csikmegyét is súlyos sérelem érte, amennyiben elvették a csikszereidai pénzügyigazgatóságtól az adókiivető és jogorvoslati hatáskört, azt az Udvarhelymegegyében levő pénzügyhöz utalják. A csikszereidai pénzügyigazgatóságnak csak kizárólag adóbehajtási és utalványozási joga lenne, a többi részében a dolgoknak Udvarhelyhez tartozna. Eltekintve attól, hogy egy udvarhelyi tisztviselő az adókiivetések során esetleg nem tudna igazságosan eljárni, mert nem ismeri a csiki viszonyokat, az is óriási megterhelést jelent a megye lakosságára, hogy adóügyében szükséges személyes intervenció alkalmával több napig tartó költséges utazást kell megtegyen a Hargitán keresztül, ahol vonat nem, csak drága autóbusz jár. Vonaton csak Brassón és Héjjasfalván át közelíthető meg Udvarhely, ami olyan költséges, hogy azt egy-egy szegényebb adó „alany” nem bírná meg. Emiatt illetékes körök azon fáradoznak, hogy még április elseje előtt adják vissza a csikszereidai pénzügyigazgatóság eddigi teljes hatáskörét.

Színházban krakogás, tüsszentés, nátha ellen véd Anacot pasztilla rendszeres szopogatása.

Fogházra ítél angol herceg. Londonból jelentik: A margetei bíróság hat heti fogházra ítélte a manchesteri herceget, mert egy tárgyaláson nem jelent meg. Az ítélet jogerős.

360 ezer leies lopás a petrosényi betegsegélyző pénztárnál. Déva. Saját tud. A dévai ügyészségre feljelentés érkezett, hogy a petrosényi betegsegélyző pénztárnál nagyarányú visszaélések folynak. Az ügyészség kiszállt és megállapította, hogy az intézet két tisztviselője összejárta 360.000 leitel károsították meg az intézetet, illetve az államot. A két tisztviselőt: *Ruder Ernő* pénztárnokot és *Retteghy Lajos* tisztviselőt letartóztatták s beidézték a dévai ügyészség fogházába. Az is kiderült, hogy a vizsgálatot a felettes hatóság már előbb megindította s az ügy már a Cassa Centralnál van. A tisztviselők állítólag már 1931-től üzték a sikkasztásnak azt a módját, hogy a nyugdíjasok nyugtáit kétszer vették fel s az összegben megosztották. Eddig csak a két letartóztatott tisztviselőre hárul az egész gyanú. A vizsgálatot most a vizsgálóbíró folytatja.

Japán új népességi kimutatása. Tokióból jelentik: A nemrég megtartott japán népszámlálás adatait most dolgozta fel az állami statisztikai hivatal és azok most kerültek a nyilvánosságra. Ezek szerint Japán összlakosságának száma, beleértve a gyarmatokat is, 90.396.043 lélekre rug, amelyből a tulajdonképpeni Japánra 64.450.005 lakos esik. Japánban a népszámlálás adatai szerint 32.390.000 férfi és 32.059.000 nő lakik kerekszámban, úgy, hogy a japán férfiak 330 ezerrel vannak többben, mint a nők. Tokió lakóinak száma kerekben ötmillió négyszáznyolcezerre rug. Ilyenformán népességre nézve Tokió a világ harmadik városa. A népsűrűség Japánban elég nagy, mivel egy négyzetkilométerre 169 ember esik.

Aranyernél és az evvel járó béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizeleti inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatású *Ferenc József* vizet sokszor mindennapi használatra, reggel és este egy-egy félpohárnyi mennyiségben rendelik. A *Ferenc József* keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Marosi Timár János festőművész Nagyváradon telepedett le. A nagyváradai, amúgy is népes művészkolónia egy újabb tehetséggel szaporodott. Budapestről hazajövet, — ahol *Gömbös Gyula* miniszterelnök, Dr. *Kozma Jenő* egységspárti elnök, *Totisz Alice* (a belga konzul leányának) arcképeit festette, — kiszállt néhány hétre *Marosi Timár* János festőművész, aki Marosvásárhelyről indult ki — s néhány év alatt igen szép karriert futott be. Könnyed, elegáns stílusú arcképei mindennél sikerit arattak s gróf *Majlátn* püspökről készült arcképe egyik legjobb alkotása. Ertesülésünk szerint a fiatal festőművész Nagyváradon is több portait megrendelést kapott.

Hollandiában növekedik a munkanélküliség. Amsterdamból jelentik: A belügyminisztérium felszólította az összes községeket, terjesszenek be kimutatást arról, hogy 1932 december 31-én hány teljesen, vagy részleges munkanélküli szerepelt nyilvántartásukban. Eddig 1053 községből érkezett be a kimutatás a hollandi belügyminisztériumba és eszerint hét millió 841.842 lakóra 365.671 teljesen munkanélküli és 21.839 részben munkanélküli esik. 24 községből még nem érkezett be jelentés. 1932 november 26-án 1060 község 7.851.287 lakójára 316.025 teljesen és 19.753 részbeni munkanélküli esett.

Az ifjómunkás tüntetők inzultáltak a rendőroket. Kolozsvár. Saját tud. Az ifjómunkások esütörtök délelőttre éhségfelvonulást terveztek. A rendőrség idejekorán értesült az előkészületekről és megakadályozta a tüntetést. Csak a Csaba utcában történt összeütközés a tüntetés 60—70 tagu csoportja és a rendőrség között. Itt *Löwinger* Emánuel rátámadt *Todo-rascu* komiszárra, letéperte és súlyosan inzultálta. Erre a tömeget szétszalatták, *Löwinger* Emánuel, *Meszesán József* és *Herman Ernő* tüntetőket pedig letartóztatták.

Adományok. Kiadóhivatalunkhoz újabban a következő adományok érkeztek: *Góguc Kálmán* részére Hátfaludy Mór (Hida) 100 lei, *Schmidt Viktorné* (Torda) 100 lei, *Bögözi József* plébános (Szentkatolna) 100 lei, *Sípos Károly* lelkész (Szék) 50 lei, *Czinego Zsuzsa* (Szék) 50 lei, *Pech Húbert* (Marosujvár) 100 lei, *Feigi Antal* (Felsőbánya) 50 lei, *Erdélyi Péter* részére *Pech Húbert* (Marosujvár) 50 lei, és *Özv. Kapolovics Lázárné* részére ugyancsak *Pech Húbert*től 50 lei érkezett. Az adományokat rendeltetési helyekre juttattuk.

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

- Plus:** Isten bennünk. Füzve 90 lei
Kötve 120 lei
Kühár: Örökélet forrása a hétszent-ségben. — — — Füzve 110 lei
Kötve 145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret. 145 lei
Biró S. J.: E jelben győzni fogsz. 15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — — — 25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — — — 185 lei
Herwig: Farkasok között — 45 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

SZÉPIRODALOM

Minden külön vitatkozás helyett

Mikor bőjtöltek, ne legyetek szomorúak, mint a képmutatók, kik meghervasztják arcaikat, hogy az emberek őket bőjtöltni lássák. (Máté evangéliuma).

Szeretnék szentté lenni, ám a „szentet“ itt másban látják! Több helyről üzentek: hogy tréfa-puskám néha messze hord, hogy úgy szólok, mint józslés-eretnek, hogy, kamaszkodva dicsérem a bort s elérem így, hogy többé nem szeretnek.

Ne rontsam hát a hősi szittya nemzet szeretetéből szótt, szívével hímzett próféta és poéta-köntösöm!
A jó pap s költő fenkölt, nagyszerű, szent!
A Farsangnak álmában sem köszön!
Bölcsmondást horkol s bibliákat tüsszent!

Kiváncsi volnék: nekik mit jelentsz te, fecskéknek prédikáló Szentferencke s te másik Szent, ki régen Róma mellett a kispapokkal labdázta veszettül (papként!) s olyan dobást kaptál ezektől, hogy épp csak szusszant benned a lehellet!

Nagy bűn előttük a borról beszélni.
— Jézus a vizet borrá változtatta.
Az Isten fia, az én Mesterem,
jól tudta mit tesz: mámor nélkül élni!
Bor annak is kell, kinek nem terem.
Szívpezsdtőt kell értenünk alatta.

Ne nézzetek mint tél-kozló fiút.
Hozhatják parfümözve, arany tálon a moslékot, bünt: szívemből utálom.
A szépség-ló, ha útja ördög-út:
nem kell! Én játszom, tréfa-fáim rázom,
— de Isten tart a szenvedés pórázon!

Nem nagyképűség, koldus-nyavalyásan való orrlógatás az én vallásom!
Az én vallásom a víg bőjtölők valíása: büntől bőjtölők leginkább,
— de Isten nyomban fényes öröm-hintát készít, hintázom mint más víg kölyök.

Vallásom nem börtön! Ami a Bűnön innen van: mind szabad s én meg nem szűnöm futkosni fel-le az érzelmi skálán,
a földtől fel az Isten-titku égi,
a fönségestől le a gyermekségig,
imába fűtlybe csomagolva hálám!

A földön éltek szentek s látszat-szentek,
s a földre nem mertek tavaszt nevetni!
Lám sárba lép az égi napsugár
s kutya baja, sőt bimbót bont a sár!
A Szűz előtt fogok bukfenet vetni,
ha panaszra a pápához is mentek!

Mókuskával a kirakat előtt

— Mi ez?

— Ez labda, Mókuskám, nagy labda. Látod, piros és kék. Ha a földhöz vágja az ember, éppen úgy ugrik, mint a te kicsi labdát.

— Ez mi?

— Ez kisvasut. Vonat. Látod, ott van a sín. Ha ráteszed a vonatot, felhuzod, akkor az fut a sinen, körbe-körbe szaiad. Ugy fut, mint az igazi nagy vonatok.

Így kérdezget Mókuska a kirakat előtt. Az olvasó bizonyára kitalálta már, hogy Mókuska kiskgyerek. De azt még nem tudja, hogy kistű, sem azt, hogy három éves. Egyik barátom kistű, akivel gyakran sétálgatunk a városban és „beszélgetünk“. A beszélgetés rendszerint abból áll, hogy Mókuska kérdez, én pedig felelek neki, vagy abból, hogy Mókuska elmesél mindent, ami „történt“ vele, én pedig nagyokat csodálkozom.

Most éppen egyik játékosbolt kirakata előtt állunk és ott gyönyörködünk. Micsoda gyönyörű hajszabák, paprikajancsik, mackóbácsik, nézd Mókuskát! Hát azt a kis hegedűt láttad, úgy-e, szép? Nézd, kis szobabutorok, azok ott kanyhadények, avval játszanak főzőcskét a kislányok. Nézd meg jól, ez repülőgép, olyan kicsi, amilyenek az igazi repülőgépek látszanak fent, magasan a levegőben. Ezer játék, egyik szebb és kedvesebb, mint a másik. Csillag a szemed, Mókuska... Ez a Te birodalmad. (De nehogy azt hidd, hogy csak Te örülsz ennek a játéknak. Hidd el, hogy a nagy bácsik, meg néniük éppen úgy szeretik ezeket a csillag, édes kis tárgyakat, mint ti, gyerekek. Szeretik, nemcsak azért, mert boldog régi emlékeket idéznek fel bennük a játékok, nemcsak azért, mert csöppességükben, liliputi arányaikban valami csiklandozó, kacagtató, megnevezhetetlen báj lappang, hanem egyszerűen azért, mert ők is, a felnőttek is, szeretnének játszani. Ugy szeretnének játszani, de szegyenlik, hogy szeretnének és nincs idejük rá...)

— Ezek mik? — kérdezi Mókuska és a hatalmas kirakat egyik külön szárnyára mutat.

— Ezek katonabácsik.

— Mit csinálnak a katonabácsik?

— Mennek trombitával, meg puskával. Lönek és harcolnak.

— Lönek? Ugy-e oroszlanokat lönek?...

— Nem oroszlanokat, hanem embereket...

— Rossz embereket, rablókat?...

— Nem, hanem más katonabácsikat.

— Miért lövik le a katonabácsik egymást?

— Hogy megvédjék az országot, de ezt még nem érted Mókuska, nem érted, mert kicsi vagy. Majd, ha nagy leszel, megmagyarázom egyszer.

— De én most akarom tudni, hogy miért lövik le egymást a katonabácsik!

Ó, Mókuska, hogyan magyarázhattam volna meg ezt Neked? Hogyan mondhattam volna el azt a sötét látomást, amely akkor bontakozott ki szemem előtt? Amint néztem a kirakatot, egyszerre levegőbe emelkedtek a csöppnyi repülőgépek, halk és félelmetes berregéssel keringeni kezdtek a játékvár felett. A repülőgépekről csöpp ólomdarabok hullottak alá, csak akkorák, mint egy mazsola, de nagyot pukkantak, amikor leestek és egyszerre égni

Legjobb harisnyák és keztyük

szalag csipke és rovidaruk, női és férfi teher-neműek, D. M. C. himző- és horgoló-cérnák, gyapjú kötő-fonalak nagy választékban.

Olcsó szabott árak

Czillér Imre áruházában

kezdett a vár. Lánggal lobogott és égett, nagy füst szállott fel a tornyokból és — hal — mint-ha jajgatást is hallottam volna. Csak olyan volt, mint a légyzúmmogás, de mégis, egészen bizosan jajgatás volt. Egyszerre megmozdult az egész kirakat és zsongani kezdett. A lovashuszárok elindultak és meneteltek, meneteltek előre. A féltérden álló, célozó kis ólomkatonák elsütötték fegyverüket és meghaltak a szép piros huszárok. Az apró lovakkól és apró emberek-ből folyó kezdett a vér és csurgott végig, csipegett lefelé. A kis katonák árkokat ástak, drótsövényeket fontak, a kirakat megnagyobbodott, nagy mező lett belőle, hegyek és völgyek, folyók és erdők tarkították mindenfelé. És mindenütt robbantak a bombák, dörögtek az ágyúk, mindenütt folyt a vér és mindenütt jajgattak a katonák. Jajgattak az emberek és véres lett a kis vonat is, amely sebesülteket és halottakat vitt a kocsikban. A porcellánbaba hirtelen zokogni kezdett: „Jaj, elesett Jani, meghalt!” És keringtek a repülőgépek és zúgtak, bögték az ágyúk és ropogtak a puskák és elpusztult az egész Kirakat, elpusztult a Szoba-berendezés, elpusztult a Tűzhely, a kis Házikó, elpusztult a Játék és Porcellánbaba, felrobbantak a nagy Labdák és tónkrement az egész Kirakat. Csak zokogást hallottam és rettentő jajgatást. Mindent elborított, a vér, a láng és a füst és többet semmit sem láttam...

Hogyan mesélhettem volna el Neked mind-
ezt, Mókuska?

Rettenetes mese. Nem gyermekeknek való. Szégyenletes mese, mert nem lehet megmagyarázni a kérdező gyermekszívnek. Csak pirulni lehet a tágranyitott, nagy kék tiszta szemek előtt és hallgatni. A világ szégyene ez a kirakat, Mókuska, a föld szégyene és szemérmelensége, amely ahelyett, hogy elrejtőznék mély-séges bánattal a gyermekszemek elől, gögösen terpeszkedik szét és megrontja a gyermekek bírodalmát is, a játékosbolt tündérorságát, a csillogó, kedves kirakatot is.

Majd megtudod egyszer, Mókuska, mi történt...

Megírja a történelem is, abból is megtudhatod később. Semmit sem lehet elrejtteni a gyermek elől, bárhogyan szeretnők is. Mert kiabál a kirakat is és harsogva kiabálja Neked a mi rettentő örületünket és mélységes szégyenünket... (d. j.)

MEDDIG?

Meddig sujt a kétség,
s pokoli nyomor?
Táplál-e reménység,
proletár-gyomor?
Papir-ablakokon
szél-járta ruhán
csak láz melegít át
hóvihar után?
Merre menjen, hova fusson
hol keresse meg
gyerekeinek, feleségnek
falat kenyeret?

Meddők akciókkal
mentheti magát
a gazdag, ki ígér,
de semmit sem ad,
s prémiumába bujva
messze elkerül
mindenkit, ha vállán
szegény szegény ül.
Meddig néznek sanda szemmel
munkanélkülit?
Nem egyforma már az Ember
s a krisztusi hit?

Meddig sujt a kétség,
s a reménytelen
holnapot sem érő
pokoli jelen?
Meddig sir az uccán
Az éhes sereg
szívbevágó kórust:
Munkát! Kenyeret!
Mikor nyitja gyári kapu,
hámor, bányá, réz
minden élet, minden lélek
boldog örömet?

Huzella Odón.

VIZIÓ

Nagy, jeges kéz intett a hegyről
és tündéreké váltak a fák.

Az aranyszínű felhők
Szürkére süllyedtek
s a folyók csillogó szemé
elfakult.

Az emberek tüdejéből
szenvetés sipolt
s a háztetőkön a macskák szőrét
égnek borzolta a szél.

Szén és venyigék füstje
mocskolta a havat és eget
s a nap hideg tányérja
meredten bámult a földre.

A jajgatás, mint dúsan szálló pernye
ellepett földet, házakat, kertek
s az uccán díszes ruhában járók
kinyújtott, könyörgő tenyerekre léptek.

Köztük sodródott megingó léptem,
dermedt kezemt szívekre fedtem
de fájt a fagy és hullott a vérem
s a kékre dermedt arcok
milliókká szaporodtak.

Es akkor: szitakötőszárnyat bontott a szívem
s keresztül a nap aranukarikáján
suhogva végtelenbe suhant.

Csűrő Emilia.

Berde Mária és Tabéry Géza modern irodalmi szemináriumot rendeznek Nagyváradon

Rendkívül érdekes és hasznos ötletet valósítanak meg a közeli jövőben Nagyváradon Berde Mária és Tabéry Géza. A magyar írásművészet két ismert reprezentánsa öt egymásután következő héten öt irodalmi előadást rendez. A sorozat két-két előadását Berde Mária és Tabéry Géza, az ötödik előadást pedig Molter Károly, Erdély legképzettebb kritikusa tartja meg.

Berde Mária első előadása „Mai magyarok” címen az 1919 óta jelentkezett magyarországi irodalmat fogja nemesak ismertetni, hanem a kritika éles bonckése alá is venni. Második előadásában, amelynek címe „Magyar élet a román tükörben” lesz, azt fogja Berde bemutatni, mint jelentkeznek román írók műveiben magyar problémák, magyar alakok. Tabéry Géza első előadása „Börtönök irodalma” címen a világirodalom ama megnyilatkozásait ismerteti, amelyek a szabadságuktól megfosztott ember lelki deformálódását vagy felmagasztosulását rajzolják meg a szépirodalom eszközeivel. Második előadása „Holnantól máig” címmel a magyar irodalom újabb szellemi áramlatait ismerteti a huszontól ével előtti Nagyváradon megalakult Holnap-társaság idejéről. Molter Károly előadása végül egy oly nagy műveltségű szellemi megnyilatkozása lesz, aki különösképpen a mai német irodalom eseményeivel tart állandó kontaktust. Molter előadásában azt a kérdést veti fel és arra a kérdésre ad feleletet, hogyan nyilatkoznak meg a legkülönbözőbb világszemléletek a legújabb német irodalomban.

Az irodalmi szeminárium előadásait mindenkor keddi napon, este hat és nyolc óra közt a református leánygimnázium dísztermében tartják Berde, Tabéry és Molter Károly megtartani. Belépőtídi az előadásokra nem lesz, csupán a szeminárium programját kell előre megváltani azoknak, akik az előadás iránt érdeklődnek, mert a program felmutatása mind az öt előadásra érvényes. Az irodalmi szeminárium előadásai február huszonegyedikén kezdődnek és március huszonegyedikén fejeződnek be.

Egyházi műtárgyak

előnyös beszerzési helye

Feszületek, szenteltvíztartók, szentképek, érmek, igen erős kötési rózsafüzérek és más kegytárgyak a legolcsóbb gyári árban kaphatók.

ZSIDEK J. kegytárgy-gyárában
Külföldre is szállít
Marosvásárhely, (Arad m.)

Könyvismertetés

Bálint Vilmos: „A dúsgazdag”

A „Magyar Nép” könyvtárának kiadásában „A Dúsgazdag” címen bibliai színjáték hagyta el a sajtót. A színdarab tulajdonképpen a költőiségben annyira gazdag csiki katolikus nép közt szájról-szájra járó drámai költeménynek „A pokolban kiülő dúsgazdag históriája” c. úgynevezett moráltársnak színpadra-elevenítése, amelyet Bálint Vilmos csikszenttamási római katolikus plébános végzett.

A darab négy képben dolgozza fel a Szentírásból ismert krisztusi példabeszédet a dúsgazdagról és a nyomorult Lázárról. Az első kép a dúsgazdag és társaságát mutatja be, amelynek kiálló ellentéte a vánszorgó és megvetett kol-dus. A második kép magát a lakomat jeleníti meg, amelyet megzavar Lázár halála és a Dúsgazdaghoz szóló angyali intés. A harmadik kép Ábrahám és Lázár boldog találkozását, a negyedik pedig a Dúsgazdagnak a pokolban való kiülődsát, a kár-lozat életének kezdetét mutatja.

Olvasás és elképzelés után itélve, a színjáték igen mozgalmas és eleven; drámai jelenetekben bő-velkedő; sokszor velőké ható: úgy, hogy a mai — különösen népi — lélekre könnyen gyakorolható döntő befolyást a jó felé. — Kissé soknak találom a szereplők számát a falusi színpadokhoz mérten. Ezen azonban, amint a szerzői előszó mondja, úgy lehet segíteni, hogy egy-egy szereplő két szerepet is játszhat.

A Székelyföldön már eddig többször előadták a színjátékot és pedig nagy hatással: aminek bizonyítéka, hogy az első kiadás hamarosan elfogyott s bővített, második kiadásban indítja utra megint a Minerva könyvkiadó cég (Cluj), 15 leírt. A színjáték előadási joga három példány megvételével szerkezethető meg. A könyveskének és előadási jogának ez az olcsósága bizonyára nagyban hozzájárul majd ahhoz, hogy a keresztény világszemléletből eredő érdekes megfigyelések, kedves humor élénkítik. Igen kellemes és hasznos olvasmánya az ifjúságnak, így különösen az iskolák, tanárok, nevelők figyelmét hívjuk fel erre a könyvre. Rendkívül érdekes a könyv címlapja is, amely egy imádkozó müzenit ábrázol, rajzolója azonban nem nevezi meg magát, csak egy szerény G. E. monogram mögé rejtőzik. A „Letűnt világok romjain” című könyv azok közé tartozik, amelyek minél nagyobb számban szeretnénk látni ifjúságunk kezében, mert szórakoztatva oktatnak és nevelnek.

Pakocs Károly.

Letűnt világok romjain

Polonyi Ferenc S. J. útirajza

A pécsi Pius-gimnázium kiadásában jelent meg az a 162 oldalas, képekkel dúsan illusztrált kötet, amelyben a szerző néhány tanítványával megírt utazásáról számol be. A mindvégig a legaprólékosabb epizódokra is kiterjedő pontos utleírás igen érdekes földrajzi adatokat tartalmaz a Balkánról, Törökországról, majd keresztény világszemléletéből eredő érdekes megfigyelések, kedves humor élénkítik. Igen kellemes és hasznos olvasmánya az ifjúságnak, így különösen az iskolák, tanárok, nevelők figyelmét hívjuk fel erre a könyvre. Rendkívül érdekes a könyv címlapja is, amely egy imádkozó müzenit ábrázol, rajzolója azonban nem nevezi meg magát, csak egy szerény G. E. monogram mögé rejtőzik. A „Letűnt világok romjain” című könyv azok közé tartozik, amelyek minél nagyobb számban szeretnénk látni ifjúságunk kezében, mert szórakoztatva oktatnak és nevelnek.

A legújabb szentek élete

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában
(528 lap, 89)

Szerkesztette: Dr. Schütz Antal egyet. tanár, kiadja a Szent István Társulat. I. kötete januártól március végéig. (Következő kötetei ez év folyamán fognak megjelenni).

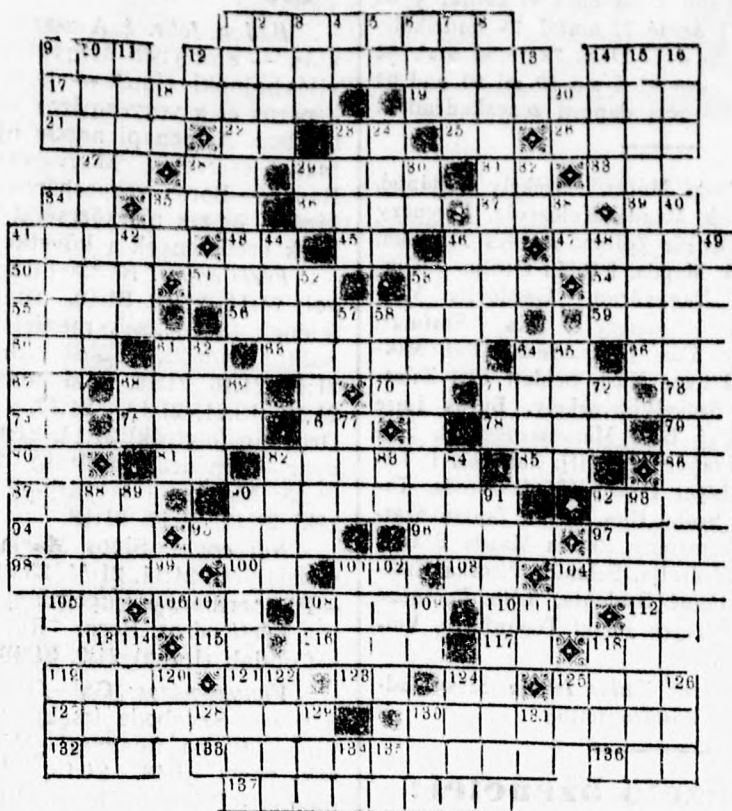
Régvárt vendég. A régi Vögel Máté-féle Szentek Élete és a Meszlényi Gyula szatmári püspöktől 50 éve kiadott nagy kétkötetes Szentek Élete kifogyott. Pedig a magyar nép mindig nagyon szeretette a szentek élettörténetét olvasni, tanu rá a közép-kortól kezdve megjelent sok idevágó mű (lásd jelen mű 10. lapján).

Az új Szentek Élete a legjobb ajánlólevéllel köszönt be katolikus magyar családjaikhoz. Dr. Schütznek és a piarista rendből válogatott munkatársainak (Balanyi György, Sebes Ferenc, Szamek József, Tomek Vince) a neve előre is biztosíték arról, hogy teológiailag megbízható és népünk szá-

KERESZTREJTVÉNY ROVATVEZETŐ: CSÜROS EMILIA

6. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

Beküldte: Cseh Magda Cluj Str. Mojilor 121.

Beküldendő sorok: vizsz. 1., 12., 127., 130., 133., 137., függ. 1., 15., 34., 40., és 41.
Megfejtési határidő: 1933 február 17.

Vízszintes sorok:

1 Nagy zeneszerző. 9 Magyar király előneve. 12 Görög böles Kr. előtt 500 évvel élt. 14 Udvoz-légy. 17 Sokszor néhez az embernek elpalástolni, névelő hátul. 19 Ósmagyar név. 21 Ilyen jog is van. 22 Görög betű. 23 Ilyen gyöngy is van. 25 Erdőn látod. 26 Fonó eszköz. 27 Tus mássalhangzói. 28 Időszak. 29 Szín. 31 Görög betű. 33 Névelő. 34 n-nel fém. 35 Helyhatározó. 36 Grönlandi állat anagrammja. 37 Lánynev. 39 Us-sal enyém latinul. 41 2 szó: 1. Felkiáltás, 2. Eső után van. 43 U. a. mint a 22. vizsz. 45 Kicsinyítő képző. 46 Cerium vegyjele ford. 47 Ide is bújnak rovarok ford. 50 Fésű idegen nyelven. 51 Ék-kei szél. 53 Kártyajátéknál van. 54 Ajándékozta. 55 Vegyes autó. 56 Szolgálatkész latinosan. 59 Híres a Ceyloni... 60 T-vel fizikai anyag. 61 Hivatalos írásokon előforduló rövidítés (ford.) 65 Csúsó-mászó állat névelővel. 64 Rokonság. 66 Rag. 67 Kutyaugatás 68 Becézett női név. 70 U. a. mint a 39. vizsz. 71 Tiltakozás. 73 Tagadó szócska. 74 Körülbelül rövidítve. 75 Értesít. 76 Német praepozitio. 78 Villanyon. 79 U-val jut. 80 S-sel ilyen szám is van. 81 Időhatározó rag. 82 Vezető. 83 Ford. u. a. mint a 73 vizsz. 86 ó, ó, ó. 87 Leánynev. 90 Ez is drágult már sokszor o = a. 92 Sertés. 94 Török méltóság. 95 Idegen János. 96 ...Csín. 97 I. N. S. R. 98 Női név ford. 100. Időhatározó. 101 Kötőszó. 105 Z. L. 104 2 szó: 1. Ezen járunk, 2. Latin Istennő. 105 Azonos mássalhangzók. 106 Fohász. 108 Magyar szentünk neve. 110 Csak németül. 112 A-val híres filmvállalat. 113 P-vel ez a legjobb titoktartó. 115 Fon. mássalhang-

zó. 116. Lapunk szerkesztője ford. 117 Idegen kö-tőszó. 118 Állati lakhely. 119 M-mel végén most is latinul. 121 Igekötő. 123 Bogárka hangjának mássalhangzói. 124 Papírmérték. 125 Női név teuton eredetű e nyelven szentet jelent. 127 Indiai tartomány. 130 Mily édesen hangzik e szó. 132 Bevet mássalhangzói. 133 Ezt vezette ki Ariadne arany fonala Minos király labirintusából. 136 One. 137 Imádjuk lat.

Függőleges sorok:

1 Temesvár egy része. 2 Férfinev. 3 Hal vegye-sen. 4 Akinek van az... (ford.) 5 Az erdélyi püspök vezeték- és keresztnévének kezdőbetűi. 6 Prém (ford.) 7 Idegen szín (ford. r = b.) 8 O-val ilyen gyilkos is volt. 9 Leánynev. (ford.) 10 Latin keresztnév. 11 Régi szalonna. 12 A-val kettő. 13 Részvénytársaság idi. rövidítése. 14 Kép. 15 A sárga is ilyen. 16 Leszek, latinul, ékezet nélkül. 18 K-val testrészt. 20 ...toz (keres). 23 Ilyen üzlet is van. 24 Görög betű. 28 Ez vág. 29 Skála-hang. 30 Kicsinyítő képző. ford. 32 Név előtti gya-kori rövidítés. 34 Híres író francia. 35 A-val je-gyes. 38 Állat hangja. 40 A „Karthauzi” híres írő-ja. 41 Róma érdekessége. 42 Más nyelven szeretet. 44 C-vel sziget. 46 N-nel végén híres borpince. 48 Ház, villa. 49 2 szó: 1. Kicsinyítő-képző, 2. Az öreg-nek magas az. 52 Boltozatos latinul. 53 Ezt is ta-nulnak a diákok. 57 E-vel a kőfaragó teszi. 58 I. i. m. 61 Ilyen eladás is van. 62 Fém-ből készítik. 64 Elmúlt. 65 Bukás. 68 ...ma folyó. 69 Az izom folytatása. 71 Fouetikusan más-salhangzó. 72 Fém. 77 Nótafa (hegedű) mással-hangzói. 82 Szülő becézve (ford.) 83. Ó. A. 84 Ol-talmaz. 88 Ó-vel szentek tulajdonsága. 89 Ford. kus-sal nem szakértő. 90 2 szó: 1. Mássalhangzó duplázva, görög betű, 2. Csomag. 91 ...színed elől (könyörgés). 92 Akinek ez nincs az boldogtalan. 95 S-sel végén elnéző latinul. 99 Azonos magán-hangzók. 101 Imádkozik. 102 A kutyának mond-ják (ford.) 104 Cim. 107 U. a. mint a 39 vizsz. 108 Francia személynév-más. 109 E-vel szerv. 111 Ahol latinul. 114 Régi mérték. 118 Ilyen viasz is van. 119. Fokozó képző. 120 Ezüst vegyjele. 122 Birtokos névmás. 124 I. z. ó. u. 125 Idegen kettős magánhangzó. 126 Leánynev (ford.) 128 Igekötő. 129 T-vel két vége van név-elővel. 130 Méhes mássalhangzói (ford.) 131 Részv. társaság röviden. 134 Argon vegyjele. 135 Idegen kettős magánhangzó.

mára kiadós lelki táplálékot fognak nyújtani. A könyv átlapozása megerősíti ezt az előlege-zett bizalmat.

Az első 12 lapon röviden, világosan és szabala-tosan leírják, hogy kik is a szentek, mit monda-nak nekünk a szentek és mivel tartozunk mi a szen-teknek? Ez a bevezető rész egész reveláció olyan olvasóknak, akik mi szentjeinkben valami ember-feletti lényeket látnak és akik szeretik az Egyház szent-kultúráját összekeverni Isten imádatával.

Az egyes szentek életleírását és a könyvnek be-oztását maguk a szerzők mondják el. Elveik: 1. Amely napon a Martyrologium több szentet em-lít, ott annak az életét közlik a szerzők bővebben, akít az Egyház azon a napon hivatalosan is ün-nepel (a szentmisében s papi zsolozsmában). Ahol ezt a szempontot nem lehet döntőnek választani, ott azt a szentet tárgyalják, „akinek különösen van mondanivalója a mi korunk számára”. — 2. Külö-nös gondot fordítanak a magyar szentekre. — 3. Lehetőleg olyat írnak, ami a mai történelmi kutatás szerint is megállja helyét. A legendákat kegyeletes kézzel összeegyeztetik a történelmi igazsággal — és ezzel a szenteknek hazugságot nem ismerő szelle-mében járnak el. — 4. Óvakodnak a „tanulmányadástól”, a szentek életének a maguk komoly valóságá-val kell hatnia.

Ugy érezzük, hogy ezeknek az elveknek követ-keztetés kerestülvitelével a szerzők el is fogják érni ezt a kívánt jóhatást.

Minden napon egy (néha több) főszent mellett, akinek életét 5-6 oldalon tárgyalják, még néhány más szent életét is adják röviden; így mindennap 2-3-6 szentről olvashatunk. Tehát igen sok anya-got kapunk. De ezt mind röviden, jellegzetesen, a szent életének igazi értékeit, erényeit kiemelve, — „tanulmányadás” nélkül és mégis igen tanulságo-san s élvezetesen.

Különös gond van fordítva a magyar szentek-re. Ebben a kötetben: B. Őszéb, B. Margit, Magyar-oroszai bold. Pál, B. Báthory László, Bold. Csáky Mór szerepelnek.

Legtöbb szentéről igen plasztikus képet is kö-tölnek.

Egyetlen kívánságunk volna: a vonatkozó iro-dalomnak, legalább a magyarul megjelent köny-veknek feltüntetése minden szentnél.

Vajha ez a tartalmas, épületes szép könyv megtalálná újból az utat minden katolikus család szentélyébe, hogy oda a mai, pogány korszellem-mel szemben beleplántáljon egy kicsit a szentek-nek krisztusi szelleméből!

Dr. Scheffler Ferenc.

Szerkesztői üzenetek

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

N. I. Szilágyosmilyó. A beküldött írásművek legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetők.

Huber Viktor, Keresztvár. A beküldött összeg-gel b. előfizetése 1933 január 31-ig van rendezve.

Pop Vasile, Hidaega. Az átutalt összes 1932 december 31-ig terjedő előfizetésére szól.

H. I. Kilyénfalva. „Kis falumból” című versét nem közölhetjük. Ebben még nagyon sok a remi-niscencia. Ajánlatát a fogarasi tudósításra vonat-kozólag, sajnos, jelenleg mellőznünk kell, metr egy-előre ottani képviselőre nincs szükségünk. Alkalmi tudósítást, riportot azonban szívesen fogdanánk.

Sz. H. Marosvásárhely. Nagyon kedves, őszinte levele zavarba hozott minket, de úgy hisszük, nem fog megehezteni, ha mi is őszinték leszünk. Ver-selni tud. Most beküldött versei nagyon kedvesek, érzései őszinték és igazak, de nagyon sok még e versekben a szentimentalizmus, a naív rajongás. És épp ezért, sajnós, ezuttal is le kell mondanunk a közlésről. De az a gyanunk, hogy jobbakat is kapunk még.

I. L. Idegenben, Sónajok, Forog a világ e. ver-sei gyermekes zöngés. Még nem elég érettek a köz-lésre. Türelemmel várja meg, míg érzi, hogy forr Önben valami, — akkor keressen fel újra közira-taival.

P. S. Futásfalva. Mikor először voltam szín-házban e. írását elnyújtotta. Röviden anekdotaszer-rűen előadva (bár a téma nem új), nem is lenne rossz. Tárcaának azonban így egy kicsit gyöngé.

H. E. Ifjúsági rovatunkban nem közlünk ver-set, így sajnós, a tél hymnusza e. versét sem hasz-nálhatjuk.

A világirodalom leaszabb regényei:

Sienkiewicz: **Tűzzel-vassal**
Vízözön
Voloidijovszki úr
A keresztes lovagok

4 kötet 1746 oldal 340 lei és portó.
 Csakis együttesen rendelhető.

A 4. sz. keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1 Gis 4 Székely fonó 41 Lyra
15 Emi 16 Adagló 17 Bor 18 na 19 eszt 23 opus
24 nóta 27 ma i 28 oab 30 pl 31 S d d i d 32
n n a o 34 akar 35 gordonkán y 38 Kodály Zoltán
39 N 40 rata 41 raem 42 A 43 itatja 47 zord 50
okarin 54 A Psalmus Hungaricus 59 atom 60 Kecs-
keméti 61 sboa 63 Palló I. 64 onet 65 choral y 66
A Hány János 1 71 Áridó 72 mutál 73 imuzikális
74 n n r s 75 dlad 76 a 77 Déus 78 te 80 arak 82
p 83 be 85 kots 86 aure 88 á sip 89 mi 90 und 92
Erviva 94 lea. Utolsó sor: dapesti zeneakadémián.

Megfejtettek: Papp Mózes, Székely Zoltán, Szabó Józsefné, Cseh Magda Kolozsvár, Ferenczy Béla, Fodor Olga, Kozár Zoltán, Kovács Mancika, Juhász Béla, Jelinek Magda, Fábrián Ottilia, Ádám-kovits Aladárné Nagyvárad, Gazdovits Miklós Szinerváralja, Szeibert Ella Szatmár, Eigel Mihály, Imets Ákos Csíkszereda, Oláh Miklósné Verespatak, Tráger Nusi, Schlett Piri Zalán, Vadas István Székelyudvarhely, Buzás Imre Csíkszeged, Medveczky Babi Máramarosziget, Szöke Mancsi és Emi Szapáryliget, ifj. Zakariás I. István Csíkszeged, Mayer Erzsébet Csíkszereda, Tamás Gyula Resica, Szabó Illés, Ornth Zsuzsa Szatmár, Lázár Béla Petrozsény, Zonda Magda Brassó, Fekete József Szinerváralja, Schmidt Piroska Csíkszereda, Szabó Zoltánné Szalonta, Tóth Ferencné Székelykeresztúr, Obwegger József Topánfalva, Vulkán Lászlóné Békés.

A kisírsolt könyvet Vadas István Székelyudvarhely nyerte meg. Postára tettük.

A rovatvezető üzenetei:

Sz. I. (Szatmár.) A beküldött rejtvény nem vall kezdő kezére, mert szellemes is, szép is, ötletes is, rövidesen sorra kerül. Mindössze annyit kérek a jövőre, hogy a meghatározásokat a számok szerint egymás alá tessék írni, a könnyebb áttekinthetőség kedvéért. Szíves fáradozását köszönöm. Szabó Józsefné (Kolozsvár), Jelinek Magda (Nagyvárad), Papp Mózes (Kolozsvár). A kockák elmosódását az okozza, hogy az egy év óta használatban levő ólom kockák a sok nyomástól lekoptak. Megrendeltük már az új, réz kockákat, amelyek nagyobbak is lesznek az eddigiekénél és így a jövőben kellemesebb lesz a keresztrejtvény megfejtése. Az új rejtvények szerkesztésénél kérem, hogy két példányban küldjék be a rejtvényt, egyik rajzon csak a kockák a számokkal szerepeljenek, a másodikban a számok is meg a betűk is legyenek benne a kockákban. Azonkívül kérem a meghatározásokat mindig külön lapon és egy oldalra írni. Kedves résztvevő sorakait köszönöm, hála Istennek már túl vagyok minden bajon és makkegészségesen szerkeszttem a rovatot. Szöke Mancsi és Emi (Szapáryliget). A fenti üzenet részben nektek is szól. Irjatok mielőbb Emi eredményeiről. Vadas István (Székelyudvarhely). A küldött rejtvényt nem használhatom. Szíveskedjék átdolgozni, úgy, hogy 20x20 kockánál ne legyen nagyobb.

Érdekes könyvtárt pótol a
SPIRAGÓ
FELNÖTTEK
KATEKIZMUSA

A vallási ismereteknek és kitünőbbé
kötetnek a legújabb témáknak, elő-
adásoknak valószínű kiadásának.
13 nyelvre fordították le. Németben
eddig 10 kiadás. — A három kötet, nagy
nyelvalakásban, 1200 oldal, igen szép
és áttekinthető nyomdai kivitelben, a
pénz előzetes beküldése mellett.
Kötve csak 420.— lei, füzve csak 360.— lei.
Utánvétellel 20 lejjel drágább.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya

Vidéki főmegbízottaink: Arad: A „Vasárnap” kiadóhivatala, Str. Bratianu. Aradi kiadóhivatal: P. M. Viteazul 4. — Brassó: Paulusz Ferenc Közép-
ucca 59. — Bukarest: Jávora Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely:
Földi István, Piata Reg Maria 24. — Kolozsvár: Dr. Sulyok István, Főter 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Kemény Zsigmond-ucca 56 58.
— Nagykároly: Sultész József, Str. Gen Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missio kegytárúzet, Püspöki-
palota, Str. Lonovics 1. — Zsilvölgyi képművelő: Molnár Sándor, Petrozeni. — Magyarország: Dr. Verzár Gyula, Budapest, IX., Erkel-u. 12. Telefon:
88-0-81. — Minden a lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez, vagy többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea (Nag várad) Str. Carol II. No. 5.

SPORT

Az asztali-tennisz világ bajnokság egyéni számaiban is vezetnek a magyarok

Baden, febr. 4. A csapatversenyek lezajlása után — amelyben Magyarország nyerte el a világbajnoki címet — hozzáfoglak az egyéni, a páros és a vegyes-páros versenyek lebonyolításához. A tegnapi napon újabb fényes győzelmeket szereztek Magyarországnak, mert a Ráczné—Boros vegyespáros mérkőzésétől eltekintve, összes mérkőzéseiket megnyerték. Részletek eredmények a következők:

Férfi egyes: Barna (magyar)—Robert (angol) 21:14, 21:13, 21:19, Glancz osztrák ellenfelének késedelmes megjelenése miatt játék nélkül győzött. Földi (magyar)—Williamot 21:17, 21:16, 21:18, Házi (magyar)—Tampf (lett) 21:16, 13:21, 21:13, 21:17, Boros (magyar)—Ornstein (osztrák) 21:14, 21:11, 21:8; Hajós (magyar)—Benedek (osztrák) 21:14, 20:22, 21:15, 21:15; Magyar (magyar)—Schleichmann (osztrák) 21:17, 21:17, 21:18.

Női egyes: Sipos Mária (magyar)—Eltermanis (lett) 21:14, 21:14, 23:21; Ráczné (magyar)—Pimpermanné (jugoszláv) 21:15, 21:13, 21:13.

Férfi páros: Boros—Házi (magyar)—Ewans—Condali (India) 21:9, 21:18, 21:19.

Vegyes-páros: Gál—Glancz (magyar)—Kefnerowa—Svoboda (cseh) 21:12, 21:16, 21:17; Sipos—Barna (magyar)—Weisz—Weigel (osztrák) 21:23, 21:18, 21:15; Schulz—Madjarozlu (német)—Ráczné—Boros 21:18, 24:22, 14:24, 21:13.

Ismét győzött a NAC

Korzika szigetéről Észak Afrikába hajózott be a szinpatikus zöld-fehér gárda. Tizenharmadik mérkőzését csütörtökön játszotta le az afrikai Oranban. Gyönyörű játék után 7:0 (2:0) arányban győzelmet arattak. A túra táblazata ezáltal lényegesen javult: 13 mérkőzés, 11 győzelem, 2 döntetlen, 71 adott gól és 12 kapott gól.

Ökölvívó házi verseny Nagyváradon. A nagyváradai Kolping Sportegylet ökölvívó szakosztálya február hó 5-én este 8 órakor a Központi Katolikus Legényegylet nagytermében házi versenyt rendez, amelyen a legjobb boxolók állnak szembe egymással. Beléptidij nincs. Az ökölvívó sport barátait ezúton hívja meg a nagyváradai Kolping Sportegylet ökölvívó szakosztálya.

Románia kettős bobja résztvesz a világbajnoki versenyen. Bukarestből jelentik: Az 1933. évi bob világbajnokságot a németországi Schreiberhanban rendezik meg. A román szövetség elhatározta, hogy a versenyekre kiküldi a Lahe Placidban is nagyszorúan szerepelt kettős bobját, melyen ezúttal is Hübner kapitány és Papanu főhadnagy fognak ülni.

Síverseny Csíkszeredában. Csíkszereda. Saját tud. Gyertyaszentelő Boldogasszony napján rendezte meg a Brassói Turista Egyesület keretében működő Csíkszeredai Turista Egyesület sí-szakosztálya fennállása óta második síversenyét. A verseny szép időben, nagy érdeklődés közepette zajlott le és igen szép eredményekkel zárult. Eredmények: A 10 km-es futóversenyben: 1. Drócsa Imre 47 perccel. 2. Nedelka János. 3. Füleki Sándor. A 7 km-es junior versenyben: 1. Keresztes József 39 perccel. 2. Kiss Ferenc. 3. Nagy József. A 7 km-es női versenyben: 1. Drócsa Panni 44 perccel. 2. Drócsa Bözsi. 3. Veress

Bella. A 7 km-es oldboy versenyben. 1. Gáspár Árpád. 2. Drócsa Sándor. 3. Kovács Ferenc. Az ugróversenyeket 5-én rendezik meg Csíksomlyón, a Kis-somlyó hegy oldalába vágott ugróhelyeken. A verseny megrendezésének érdeme Vámszer Géza főgimn. tanáré.

A budapesti BBTE Romániában túrázó jég-hokki csapata 4:2 arányban legyőzte Bukarestben az ottani válogatottat.

Atlétikai szakelőadások Nagyváradon. A legtöbb sportágat felölelő, legterjedtebb testgyakorlásnak, az atlétikának fellendítése érdekében Varga Jenő atlétikai tréner és sportoktató ismeretterjesztő előadássorozatot tart. Első előadása február 5-én délután 4—5-ig lesz megtartva az Ipartestület Kert uca (General Mosoiu) helyiségében.

A bajor S. C. Rissensee lett Németország jég-hokki-bajnoka. Münchenből jelentik: Németország jég-hokki-bajnokságát a müncheni jégpályán bonyolították le. Már az előmérkőzések során majdnem bekövetkezett a bajnokverés, amikor az EV Füssen-t csak a harmadik harmadban tudta a multévi bajnok, a Berliner Schlittschuh csapata 3:2 (0:1, 0:1, 3:0) arányban legyőzni. A II-ik csoportban az SC Rissensee 12:0 (3:0, 5:0, 4:0) arányban győzött Schweningen ellen. A döntőben az SC Rissensee erős küzdelem után, meghosszabbított időben legyőzte a Berliner Schlittschuh Clubot 2:1 (1:0, 0:1, 0:0) arányban s így a bajor csapat lett a német bajnok.

Hatalmas sport-stadion épül Debrecenben. Debrecenben egy nagyszabású sport-stadion építését kezdték meg, amelynek célja a sportfejlesztés, de egyben az idegenforgalom növelése is. A stadion, — amelynek építkezését a város 100.000 pengővel támogatja, — 20.000 néző befogadására készül s az állóhelyek emelkedő földlepcsői már el is készültek. A Bocskai vezősége nagy örömmel várja a stadion megnyitását. A debreceni vezetőség átiratot fog intézni a MLSZ-hez, hogy rendezzenek országos válogatott mérkőzést is a stadionban. A felavatón a Bocskai valószínűleg az Ambrosiát látja vendégül.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Kétszobás és háromszobás modern lakás kiadó. Str. Mihai Sorbul Széles ucca 11.

Ujonnan festett csinos, udvari lakás február 1-re mellékhelyiséggel kiadó Körös u 62.

Egy ház, gazdasági épületekkel, nagy kerttel, gazdaságra is kiválóan alkalmas, eladó Oradea, Str. Eroul Necunoscut—Teme 6-u) 15.

Magánház, modern, 4 szobás lakással május 1-re kiadó. Szaniszló-ucca 51.

Tiszta autorozott szobát keresek központban febr. 15-re. Címetek „Cs. E.” jellegre kérek a kiadóhivatalba.

Cukrász-üz. et. me. y több év óta üzemen van, lakással, mellékhelyiségek, vagy anélkül, május 1-re kiadó. Röllich Lajos Parcul Stefan csel mare (Tisza Kálmán-ter) 19

Alkalmazás

Intelligens, any. any. kézimunkához és varráshoz is ért, gyermek mellé ajánlkozik. Címetek „Vidékre is e meg” jellegre kér a kiadóhivatalba.

Egy megbízható tisztességes és leány felvétetik mindenesnek két tagu családnhoz. Körös-u. 62.

Levelezés.

„Idem” jellegre levél van a kiadóban.

a katas

Genből je

a leszerelési ké

még az elmúlt

óta horgurub

Gróf Appo

atázott, ahonna

Genfben, atya b

A vasárnap

potában nem á

komolyabba fo

dűtben gyulla

működés azonb

Ap

izgalomtól mag

Vasárnap f

és Berlinből tele

érdekelték a na

Bruxellesből Ott

dűt telefonon, r

kor pedig ismét

nyí Albert állap

Apponyi á

10 óráig nem

tozás. A család

zetének benyor

volt észlelhető.

Ezzel szem